

Besluitenlijst raadsvergadering Overbetuwe d.d. 2 juli 2019

Aanwezig: De dames C.E.M. de Boer, J.J. van Brakel-Huijgen, C.J. Bruinsma, J.T.A. Hanekamp-Janssen (vanaf 21.00 uur), C.J.T. van Kerkhof, D. Kloosterman-van Kamperdijk, E.C. Patalias-Pieks, J. Rouwenhorst, D.J.M. Vennis, M.A.C. de Vries, D.E. van der Kamp (griffier) en R.P. Hoytink-Roubos (voorzitter) en de heren M. van Baak, R.B.H. Beune, L. Consoli, A.T.L van den Dam, R. Eefting (vanaf 19.40 uur), E. Elbers, K. Grimm, D.J.T. Janssen, H. Krijgsman, F.H.J.A. van der Linden, M. Markus, J.J.M. van den Moosdijk, H.J. Mulder, A.H. Post, H.W.G.M. Vreman, P.R. de Vries, P.W. de Waard en G.J.M. op de Weegh.

Afwezig: Mevrouw J. Versluis.

Ook aanwezig: wethouders J.A.M. van Baal, R.W.M. Engels, W.H. Hol en D.E.W. Horsthuis-Tangelder en secretaris M. Vincent.

Nr.	Onderwerp	
1.	Opening.	<u>De voorzitter</u> opent deze vergadering om 19.00 uur. De voorzitter deelt mee dat bericht van verhindering is binnengekomen van mevrouw Versluis en mevrouw Hanekamp komt later en de heer Eefting ook.
2.	Vaststelling agenda.	Deze agenda wordt conform voorstel vastgesteld.
3.	Ingekomen stukken en mededelingen	Er zijn geen ingekomen stukken en mededelingen.
4.	Spreekrecht publieke tribune.	R. Barends heeft diverse opmerkingen over met name de regionale samenwerking.
5.	Jaarstukken 2018	Met algemene stemmen wordt door de raad besloten conform voorstel van burgemeester en wethouders.
6.	Kadernota	<u>CDA</u> spreekt haar reactie uit op de voorstellen van het college en de ingediende amendementen en moties. (bijlage 1) Onderstaand enkele vragen dan wel opmerkingen uit deze reactie: • Zij zijn blij met de solide financiën van onze gemeente. • Jammer dat de algemene reserve niet verder stijgt. • Zij vinden dat er in de kadernota iets meer visie kan komen. • Nieuwbouw OBC. • Dorpsplanontwikkelingen Oosterhout en Driel, waarbij in Driel de burgerparticipatie te wensen over laat. • Er moet een goede visie voor de bibliotheek komen. • Zij vinden dat naast een zwembad in Elst ook een zwembad in het westen van onze gemeente moet blijven. • Het groenonderhoud is wat kwaliteit betreft niet toegenomen. • Het thema “eenzaamheid” verdient extra aandacht. • Mobiliteit in Gelderland verdient extra aandacht. • Verkeersveiligheid in Westeraam is erg belangrijk. <u>GBO</u> spreekt haar reactie uit op de voorstellen van het college en de ingediende amendementen en moties. (bijlage 2) Onderstaand enkele vragen dan wel opmerkingen uit deze reactie: • Er is al veel bereikt door dit college. • De realisatie van de MFC's Valburg en Herveld verdient

	extra aandacht. • De plannen voor realisatie van een RTG zullen zij kritisch volgen. • Iedere grote investering zullen zij kritisch bekijken, mede door het afkomen van de algemene reserve als gevolg van met name de kostenstijging jeugdzorg. • Wat hun betreft staat de mens centraal bij de transformatie van het Sociaal Domein, waarbij extra aandacht gewenst is voor o.a. jeugdzorg en schuldhulpverlening. • Zij willen extra aandacht voor burgerparticipatie en de milieustraat. • Zij hopen dat de sportnota er snel gaat komen, met daarbij extra aandacht voor vitale sportparken. • Zij pleiten voor behoud van een zwembad in het westen van onze gemeente. • Zij pleiten bij de afronding van woningbouw voor voldoende groen en speelvoorzieningen. • Zij zien de nieuwbouw OBC liever op een andere locatie. • Er dienen tijdig prestatieafspraken gemaakt te worden met de woonpartners. • Standplaatsen voor woonwagens zal in goed overleg met betrokkenen gerealiseerd moeten worden. • Zij willen in beeld krijgen wanneer <u>GL</u> spreekt haar reactie uit op de voorstellen van het college en de ingediende amendementen en moties. (bijlage 3) Onderstaand enkele vragen dan wel opmerkingen uit deze reactie: • Zij menen dat dit college meer aandacht heeft voor stenen dan voor mensen. • Zij willen daarom weten of de wethouder kan garanderen dat hij nu wel realistisch heeft begroot. • Zij hebben hun vraagtekens bij de 22 miljoen voor een zwembad in Elst. • Zij vragen extra aandacht voor de hulpverlening, waarbij op jeugdzorg zeker niet bezuinigd kan worden. • Zij missen nog steeds de uitvoering van enkele moties, te weten de moties over duurzame inkoop, kaders bij ruimtelijke plannen en die over sociale woningbouw. • Ook hebben zij 3 moties ingediend over “raadsleden de scholen in”, “beter bomenbeleid” en “Overbetuwe duurzaam mobiel”. • Zij pleiten er voor dat het in onze gemeente goed leven blijft. <u>D66</u> spreekt haar reactie uit op de voorstellen van het college en de ingediende amendementen en moties. (bijlage 4) Onderstaand enkele vragen dan wel opmerkingen uit deze reactie: • Zij wachten met smart op onder meer: • Warmtevisie • Voortgang routekaart duurzaamheid • Meerjaren huisvestingsplan onderwijs • Sportnota • Zwembadvisie • Duidelijkheid voor de milieustraten. • Zij vragen extra aandacht voor de extra kosten voor de bouw van het OBC en de financiële onzekerheden over de aankomende nieuwe aanpak in het sociale domein. • De vele potentiële hoge PM posten in de Kadernota baren hun zorgen.
--	--

	• Onze inwoners moeten meer bij het raadswerk betrokken worden. <u>VVD</u> spreekt haar reactie uit op de voorstellen van het college en de ingediende amendementen en moties. (bijlage 5) Onderstaand enkele vragen dan wel opmerkingen uit deze reactie: • Zij menen dat de raad effectiever zou kunnen zijn en daardoor de kaders beter kunnen stellen en bewaken. • Zij missen het doel en de onderbouwing bij de realisering van 6 woonwagenstandplaatsen. • Het niveau van de algemene reserve moet goed bewaakt worden. • Zij vragen extra aandacht voor het budget voor sociaal domein. • Ook zij zijn voor een groene Overbetuwe en vinden daarom dat we zuinig moeten zijn op onze bomen. • Zij steunen de vernieuwing van het zwembad in Elst, maar vinden tevens dat er in het westen van de gemeente een zwembad open moet blijven. • Zij willen extra aandacht voor bibliotheek, burgerparticipatie en de ambtelijke organisatie.. <u>BOB</u> spreekt haar reactie uit op de voorstellen van het college en de ingediende amendementen en moties. (bijlage 6) Onderstaand enkele vragen dan wel opmerkingen uit deze reactie: • Zij zien deze kadernota niet als visiestuk. • Zij vinden dat de raad meer betrokken moet worden bij de vele processen. • De burgers moeten meer betrokken worden bij de politiek. • Zij willen maandelijks de mogelijkheid krijgen om in een weekblad op de gemeentepagina per fractie een terugblik te maken van de laatste raadsvergadering. • Bij het sociaal domein moet er meer aandacht voor de burgers komen en niet alleen aandacht voor de aanbieder. • Zij vragen aandacht voor de ambtelijke organisatie. • Op grond van een zwembadvisie zullen de juiste afwegingen worden gemaakt. • Met deze kadernota blijft het een voorrecht om in deze gemeente te mogen wonen. <u>PvdA</u> spreekt haar reactie uit op de voorstellen van het college en de ingediende amendementen en moties. (bijlage 7) Onderstaand enkele vragen dan wel opmerkingen uit deze reactie: • Zij pleiten voor actieve informatie over de bouw van voldoende betaalbare woningen. • Zij willen dat onze inwoners verzekerd zijn van goede zorg. • Zij vinden dat economie en samenleving groener moeten worden. • Zij vragen extra aandacht voor de uitvoeringsproblemen bij de ambtelijke organisatie. • Zij voorzien financiële problemen bij de uitvoering van taken voor het sociaal domein. • Uitgaven voor PNL verhogen, terwijl in het coalitieprogramma sprake is van tempering van deze lasten. • Een werkelijk beeld van het meerjarenperspectief stimuleren zij. • Zij willen 75 jaar vrijheid herdenken met een bronzen beeld van generaal Sosabowski in Driel.
--	---

	<u>CU</u> spreekt haar reactie uit op de voorstellen van het college en de ingediende amendementen en moties. (bijlage 8) Onderstaand enkele vragen dan wel opmerkingen uit deze reactie: • Zij vinden het samen met de samenleving afspraken maken over het te voeren beleid heel belangrijk. • Zij vragen extra aandacht voor het sociaal domein, preventie en nazorg, hulp en ondersteuning bij schulden, opvoedondersteuning en uitvoering van de Participatiewet. • Jeugdzorg verdient ook extra aandacht. • Een goed budget voor veiligheid is belangrijk. • Duurzame mobiliteit vraagt om extra aandacht • Zij vragen aandacht voor de Algemene Reserve, zodat voor nieuwe ambities even pas op de plaats gemaakt moet worden. • Zij hopen dat de plannen van werkgroep Dorpshart Zetten gerealiseerd kunnen worden. <u>De voorzitter</u> schorst de vergadering voor 20 minuten. <u>De voorzitter</u> heropent de vergadering om 21.03 uur. <u>Wethouder Van Baal</u> geeft reactie op de diverse vragen, opmerkingen, amendementen en moties die betrekking hebben op zijn portefeuille, te weten o.a.: • *Er zal een overzicht komen met betrekking tot extra kosten groenvoorziening naar aanleiding van een eerder aangenomen amendement over het ophogen van het niveau van groenvoorziening. • Bij nieuwe woningbouwplannen zal er 30% beschikbaar komen voor betaalbare woningen. • Er is jaarlijks een overzicht van prestatie afspraken met o.a. woningbouwverenigingen beschikbaar voor de raad. • Amendement A-1: kan het college omarmen. • Amendement A-6: het college heeft een koers uitgezet op het gebied van woonwagengebeleid, waarbij het bedrag in dit amendement genoemd niet voldoende zal zijn. Het college ontraadt daarom dit amendement. • Amendement A-7: kan het college omarmen. • Motie M-10: het college zal de evaluatie en het nieuwe bomenbeleid pas in het tweede kwartaal 2020 aan de raad voor kunnen leggen. • Motie M-15: het college doet zijn best om de situatie bij Tergouw niet te laten verslechteren, waarbij zij bij privaatrechtelijke kwesties geen partij kan zijn. Er is dus al een bemiddelende rol door het college. Duidelijk is dat eerst de uitspraak van de rechter afgewacht moet worden. <u>Wethouder Hol</u> geeft reactie op de diverse vragen, opmerkingen, amendementen en moties die betrekking hebben op zijn portefeuille, te weten o.a.: • De sportnota loopt op stoom en zal aan het eind van het jaar gereed zijn. • Hij geeft aan een realistische raming van 22 miljoen euro te hebben gedaan voor een zwembad en sportaccommodatie in Elst. • In de routekaart duurzaamheid is het streven naar 100% duurzame inkoop meegenomen. • Amendement A-2: het college omarmd dit amendement, maar wil de uitvoering door Stichting Polen Driel laten
--	--

	plaatsvinden bij de 76^e herdenking. • Amendement A-4: dit amendement wordt door het college ontraden. • Amendement A-5: renoveren van de Helster is geen optie meer. Op 1 oktober zal de zwembadvisie gereed zijn, zodat dan de opdracht uit het uitvoeringsprogramma waarschijnlijk gerealiseerd kan worden. Hij geeft aan dat er sprake is van een realistische raming voor zwembad en sportaccommodatie in Elst. • Motie M-11: het college kan deze motie omarmen. • Motie M-17: het initiatief kan hij omarmen, maar hij heeft wel moeite met de timing. Nu al een raming vindt hij ten opzichte van andere initiatieven niet fair. <u>Wethouder Horsthuis</u> geeft reactie op de diverse vragen, opmerkingen, amendementen en moties die betrekking hebben op zijn portefeuille, te weten o.a.: • Samenwerken vindt hij een zeer belangrijk item. • Er worden stappen gezet naar een duurzame milieustraat. • Amendement A-8: het college ontraadt dit amendement. *Na de zomervakantie zal in samenwerking met OBGZ een nieuwe bibliotheekvisie komen richting raad. Daarna zullen de bedragen duidelijk kunnen worden. • Motie M-4: hij snapt de intentie van de motie, maar deze is wel moeilijk uitvoerbaar. Hij geeft aan voor de begrotingsraad met meer duidelijkheid te kunnen komen, met als gevolg dat het CDA deze motie zal aanhouden. • Motie M-5: het college kan deze motie omarmen. • Motie M-6: het college kan deze motie omarmen. • Motie M-7: het college kan deze motie omarmen. • Motie M-12: het college kan deze motie omarmen en zal aan het eind van dit jaar de visie op duurzame mobiliteit met actieplan gereed hebben en in het 1^e kwartaal van 2020 aan de raad voorleggen. • Motie M-16: het college kan deze motie omarmen. • Motie M-18: het college kan deze motie omarmen, maar wel is duidelijk dat de scholen zelf het muziekonderwijs bepalen. <u>Wethouder Engels</u> geeft reactie op de diverse vragen, opmerkingen, amendementen en moties die betrekking hebben op zijn portefeuille, te weten o.a.: • Nieuwbouw OBC loopt vanaf kadernota 2016. Duidelijk is met de kennis van nu dat o.a. de prijzen in de bouw sterk zijn gestegen, waardoor een bedrag van 12 miljoen Euro nu noodzakelijk is voor deze nieuwbouw. • Amendement A:3: dit amendement wil het college ontraden, omdat het college van mening is dat het bij zorg om kwaliteit gaat en er een nieuwe werkwijze voor de jeugdzorg is. • Motie M-1: het college kan deze motie omarmen. • Motie M-3: het college kan deze motie omarmen, maar dan zal er een RTG worden belegd in het voorjaar van 2020, in plaats van het najaar 2019. <u>Griffier v.d.Kamp</u> geeft aan motie M-13 met plezier uit te zullen voeren, maar er zal dan wel eerst nagegaan moeten worden of er bij de scholen behoefte is aan het bezoek van raadsleden. <u>Burgemeester Hoytink-Roubos</u> geeft reactie op de diverse vragen, opmerkingen, amendementen en moties die betrekking hebben op haar portefeuille, te weten o.a.: • *Een gemeentepagina in De Betuwe vullen door fracties
--	---

	naar aanleiding van raadsvergaderingen lijkt haar een goed idee. Hoe dit zal gaan moet in goed overleg met Griffie en de afdeling Communicatie tot stand komen. • *De raad zal op de hoogte gehouden worden over de organisatie ontwikkelingen. • Motie M-2: het college kan deze motie omarmen. • Motie M-9: het college kan deze motie omarmen. • Motie M-14: het college kan deze motie omarmen. • Motie M-19: het college ontraadt deze motie, omdat de gemeente al preventief investeert in diverse sectoren, o.a. dus ook de agrarische sector. <u>De voorzitter</u> schorst de vergadering voor 10 minuten. Na 15 minuten heropent <u>de voorzitter</u> de vergadering. <u>CDA</u> heeft nog enkele reacties: • A5 steunen zij niet als niet duidelijk is dat ook in het westen van onze gemeente een zwemvoorziening blijft. • A6 steunen zij niet. • A7 steunen zij. • A8 willen zij aanhouden. • M3 zullen zij aangepast, te weten voorjaar 2020, mee akkoord gaan. • M4 wordt aangehouden. • M10 is, gelet op de opmerking van de portefeuillehouder, overbodig. <u>GBO</u> heeft nog enkele reacties: • A5 steunen zij niet • A8 steunen zij niet <u>GL</u> heeft nog enkele reacties: • A6 mag wat hun betreft niet leiden tot vertraging van het proces voor de woonwagenvoornemers. • A8 steunen zij niet • M1 steunen zij omdat zij graag een overzicht zien van de nodige besparingen. Bezuinigingen ten kosten van hulpverlening steunen zij niet. • M9 willen zij afwachten wat de reactie is van de werkgroep schurende democratie m.b.t. het democratiefestival. • M13 is aangepast, indien er behoefte is. • M10 is in overleg met de portefeuillehouder aangepast. <u>D66</u> heeft nog enkele reacties: • Zij steunen alle moties. • A2 steunen zij. • A7 steunen zij • M17 is aangepast <u>VVD</u> heeft nog enkele reacties: • A1 steunen zij. • A2 steunen zij • A5 steunen zij niet. • A6 wordt aangepast • A8 is voor hun duidelijk, omdat er een onderbouwing van de bibliotheek ontbreekt. <u>PvdA</u> heeft nog enkele reacties: • A8 zullen zij aangepast steunen <u>CU</u> heeft nog enkele reacties: • A6 moet wat hun betreft gehouden worden aan de ingezette koers.
--	--

	• A8 zij vinden dat een bibliotheek meer is dan een sociale functie in een dorp. • M19 steunen zij niet <u>Wethouder Van Baal</u> geeft aan M15 te omarmen, al kan hij niet garanderen dat er een structurele oplossing komt voor Tergouw. <u>Wethouder Horsthuis</u> geeft aan dat OBGZ aan wettelijke bepalingen moet voldoen. Onderbouwing van OBGZ is daarom wenselijk. <u>De voorzitter</u> schorst de vergadering op verzoek van de CDA fractie voor 10 minuten Na 10 minuten heropent <u>de voorzitter</u> de vergadering. <u>CDA</u> geeft aan dat duidelijk is dat er een visie op de bibliotheekvoorziening moet komen en stelt daarom voor A8 nu aan te houden. <u>GL</u> geeft aan nog niet duidelijk te hebben of het bedrag van 22 miljoen euro voor 1 of voor 2 zwembaden is. <u>Wethouder Hol</u> deelt mee dat dit bedrag voor 1 zwembad met sportcentrum in Elst is. <u>De voorzitter</u> brengt achtereenvolgend de amendementen, het collegevoorstel en de moties in stemming, waarvan de uitslagen luiden: <i>Amendement A-1, veilige Ceintuurbaan Westeraam uitgebreid::</i> Dit amendement is unaniem door de raad aangenomen. <i>Amendement A-2, 75 jaar vrijheid:</i> Dit amendement is unaniem door de raad aangenomen. <i>Amendement A-3, besparingen sociaal domein:</i> voor: de dames De Boer, Bruinsma en Van Kerkhof en de heren Van den Dam, Elbers en Krijgsman; tegen: de dames Van Brakel-Huijgen, Hanekamp-Janssen, Kloosterman-van Kamperdijk, Patelias-Pieks, Rouwenhorst, Vennis en De Vries en de heren Van Baak, Beune, Consoli, Eefting, Grimm, Janssen, Van der Linden, Markus, Van den Moosdijk, Mulder, Post, Vreman, De Vries, De Waard en Op de Weegh; zodat dit amendement met 6 stemmen voor en 22 stemmen tegen is verworpen. <i>Amendement A-4, werkelijk beeld meerjarenperspectief 2020-2023:</i> voor: de dames De Boer, Bruinsma en Van Kerkhof en de heren Van den Dam, Elbers en Krijgsman; tegen: de dames Van Brakel-Huijgen, Hanekamp-Janssen, Kloosterman-van Kamperdijk, Patelias-Pieks, Rouwenhorst, Vennis en De Vries en de heren Van Baak, Beune, Consoli, Eefting, Grimm, Janssen, Van der Linden, Markus, Van den Moosdijk, Mulder, Post, Vreman, De Vries, De Waard en Op de Weegh; zodat dit amendement met 6 stemmen voor en 22 stemmen tegen is verworpen. <i>Amendement A-5, schrappen PNL-post 22:</i> <u>CDA</u> geeft als stemverklaring dat zij eerst een zwembadvisie willen zien. voor: de dames De Boer, Bruinsma, Van Kerkhof en Vennis en de heren Van den Dam, Elbers, Krijgsman en Op de Weegh;
--	--

	tegen: de dames Van Brakel-Huijgen, Hanekamp-Janssen, Kloosterman-van Kamperdijk, Patelias-Pieks, Rouwenhorst en De Vries en de heren Van Baak, Beune, Consoli, Eefting, Grimm, Janssen, Van der Linden, Markus, Van den Moosdijk, Mulder, Post, Vreman, De Vries en De Waard; zodat dit amendement met 8 stemmen voor en 22 stemmen tegen is verworpen. <i>Amendement A-6, woonwagens (aangepast):</i> voor: De dames De Boer, Kloosterman-van Kamperdijk, Patelias-Pieks, Rouwenhorst en Vennis en de heren Van Baak, Beune, Consoli, Elbers, Grimm, Janssen, Van der Linden, Markus, Mulder, Post, Vreman, De Vries, De Waard en Op de Weegh; Tegen: de dames Van Brakel-Huijgen, Bruinsma, Hanekamp-Janssen, Van Kerkhof en De Vries en de heren Van den Dam, Eefting, Krijgsman en Van den Moosdijk; Zodat dit amendement met 19 stemmen voor en 9 stemmen tegen is aangenomen. <i>Amendement A-7, Knuffelbijen:</i> voor: de dames De Boer, Van Brakel-Huijgen, Bruinsma, Hanekamp-Janssen, Van Kerkhof, Kloosterman-van Kamperdijk, Patelias-Pieks, Vennis en De Vries en de heren Van Baak, Beune, Consoli, Van den Dam, Eefting, Elbers, Janssen, Krijgsman, Van der Linden, Markus, Van den Moosdijk, Mulder, Post, Vreman, De Vries en Op de Weegh. tegen: mevrouw Rouwenhorst en de heren Grimm en De Waard; zodat dit amendement met 25 stemmen voor en 3 stemmen tegen is aangenomen. <i>Amendement A-8, OBGZ:</i> Dit amendement is aangehouden. <i>Raadsvoorstel:</i> voor: de dames De Boer, Van Brakel-Huijgen, Hanekamp-Janssen, Kloosterman-van Kamperdijk, Patelias-Pieks, Rouwenhorst en De Vries en de heren Van Baak, Beune, Consoli, Eefting, Elbers, Grimm, Janssen, Van der Linden, Markus, Van den Moosdijk, Mulder, Post, Vreman, De Vries, De Waard en Op de Weegh; tegen: de dames Bruinsma en Van Kerkhof en de heren Van den Dam en Krijgsman; zodat dit voorstel met 24 stemmen voor en 4 stemmen tegen is aangenomen. <i>Motie M-1, budget Sociaal Domein:</i> voor: De dames Van Brakel-Huijgen, Bruinsma, Hanekamp-Janssen, Van Kerkhof, Kloosterman-van Kamperdijk, Patelias-Pieks, Rouwenhorst, Vennis en De Vries en de heren Van Baak, Beune, Consoli, Van den Dam, Eefting, Grimm, Janssen, Krijgsman, Van der Linden, Markus, Van den Moosdijk, Mulder, Post, Vreman, De Vries en De Waard; Tegen: de dames De Boer en Vennis en de heren Elbers en Op de Weegh; Zodat deze motie met 24 stemmen voor en 4 stemmen tegen is aangenomen. <i>Motie M-2, personeelsbudget:</i>
--	--

	Deze motie wordt unaniem door de raad aangenomen. <i>Motie M-3, eenzaamheid (aangepast):</i> Deze motie wordt unaniem door de raad aangenomen. <i>Motie M-4, centrumplan Driel fasen en eerst onderzoeken:</i> Deze motie is door de raad aangehouden. <i>Motie M-5, samen en integraal met de provincie, een nieuwe lente:</i> Deze motie wordt unaniem door de raad aangenomen. <i>Motie M-6, Dorpshart Zetten:</i> Deze motie wordt unaniem door de raad aangenomen. <i>Motie M-7, speeltuin wijk De Vierslag:</i> Deze motie wordt unaniem door de raad aangenomen. <i>Motie M-9, inspraak- en participatiebeleid:</i> Deze motie wordt unaniem door de raad aangenomen. <i>Motie M-10, beter bomenbeleid (aangepast)</i> <u>BOB</u> geeft als stemverklaring dat zij blij zijn met de aanpassing en hopen dat bij het beleid niet te veel wordt ingegaan op incidenten.: voor: De dames De Boer, Van Brakel-Huijgen, Bruinsma, Hanekamp-Janssen, Van Kerkhof, Kloosterman-van Kamperdijk, Rouwenhorst, Vennis en De Vries en de heren Van Baak, Beune, Consoli, Van den Dam, Eefting, Elbers, Grimm, Janssen, Krijgsman, Van der Linden, Markus, Van den Moosdijk, Mulder, De Waard en Op de Weegh; tegen: mevrouw Patelias-Pieks en de heren Post, Vreman en De Vries; zodat deze motie met 24 stemmen voor en 4 stemmen tegen is aangenomen. <i>Motie M-11, zwemmen in Overbetuwe:</i> voor: de dames De Boer, Van Brakel-Huijgen, Bruinsma, Hanekamp-Janssen, Van Kerkhof, Kloosterman-van Kamperdijk, Patelias-Pieks, Rouwenhorst en De Vries en de heren Van Baak, Beune, Consoli, Van den Dam, Eefting, Elbers, Grimm, Janssen, Krijgsman, Van der Linden, Markus, Van den Moosdijk, Mulder, Post, Vreman, De Vries en De Waard; tegen: mevrouw Vennis en de heer en Op de Weegh; zodat deze motie met 26 stemmen voor en 2 stemmen tegen is aangenomen. <i>Motie M-12, Overbetuwe duurzaam mobiel:</i> voor: de dames De Boer, Van Brakel-Huijgen, Bruinsma, Hanekamp-Janssen, Van Kerkhof, Patelias-Pieks, Vennis en De Vries en de heren Van den Dam, Eefting, Elbers, Krijgsman, Van den Moosdijk, Post, Vreman, De Vries en Op de Weegh; tegen: de dames Kloosterman-van Kamperdijk en Rouwenhorst en de heren Van Baak, Beune, Consoli, Grimm, Janssen, Van der Linden, Markus, Mulder en De Waard; zodat deze motie met 17 stemmen voor en 11 stemmen tegen is aangenomen. <i>Motie M-13, raadsleden de scholen in (aangepast):</i>
--	--

	Deze motie is unaniem door de raad aangenomen. <i>Motie M-14, digitale verkiezingsborden:</i> voor: de dames De Boer, Van Brakel-Huijgen, Bruinsma, Hanekamp-Janssen, Van Kerkhof, Patelias-Pieks, Rouwenhorst, Vennis en De Vries en de heren Van den Dam, Eefting, Elbers, Grimm, Krijgsman, Van den Moosdijk, Post, Vreman, De Vries, De Waard en Op de Weegh; tegen: mevrouw Kloosterman-van Kamperdijk en de heren Van Baak, Beune, Consoli, Janssen, Van der Linden, Markus en Mulder; zodat deze motie met 20 stemmen voor en 8 stemmen tegen is aangenomen. <i>Motie M-15, Tergouw (aangepast):</i> voor: de dames De Boer, Van Brakel-Huijgen, Bruinsma, Hanekamp-Janssen, Van Kerkhof, Patelias-Pieks en De Vries en de heren Van den Dam, Eefting, Elbers, Krijgsman, Van den Moosdijk, Post, Vreman en De Vries; tegen: de dames Kloosterman-van Kamperdijk, Rouwenhorst en Vennis en de heren Van Baak, Beune, Consoli, Grimm, Janssen, Van der Linden, Markus, Mulder, De Waard en Op de Weegh; zodat deze motie met 15 stemmen voor en 13 stemmen tegen is aangenomen. <i>Motie M-16, afvalscheiding op scholen en andere maatschappelijke organisaties:</i> voor: de dames De Boer, Van Brakel-Huijgen, Bruinsma, Hanekamp-Janssen, Van Kerkhof, Kloosterman-van Kamperdijk, Patelias-Pieks, Rouwenhorst en De Vries en de heren Van Baak, Beune, Consoli, Van den Dam, Eefting, Elbers, Grimm, Janssen, Krijgsman, Van der Linden, Markus, Van den Moosdijk, Mulder, Post, Vreman, De Vries en De Waard; tegen: mevrouw Vennis en de heer en Op de Weegh; zodat deze motie met 26 stemmen voor en 2 stemmen tegen is aangenomen. <i>Motie M-17, Stolpersteine (aangepast):</i> Deze motie wordt unaniem door de raad aangenomen. <i>Motie M-18, meer muziek in de klas betaalbaar (aangepast):</i> voor: de dames De Boer, Van Brakel-Huijgen, Bruinsma, Hanekamp-Janssen, Van Kerkhof, Kloosterman-van Kamperdijk, Vennis en De Vries en de heren Van Baak, Beune, Consoli, Van den Dam, Eefting, Elbers, Janssen, Krijgsman, Van der Linden, Markus, Van den Moosdijk, Mulder en Op de Weegh; tegen: de dames Patelias-Pieks en Rouwenhorst en de heren en Grimm, Post, Vreman, De Vries en De Waard; zodat deze motie met 21 stemmen voor en 7 stemmen tegen is aangenomen. <i>Motie M-19, ondersteuningstraject agrarische sector:</i> voor: de dames Bruinsma, Hanekamp-Janssen, Van Kerkhof, Patelias-Pieks, Rouwenhorst en De Vries en de heren Van den Dam, Eefting, Grimm, Krijgsman, Van den Moosdijk, Post, Vreman, De Vries en De Waard; tegen: de dames De Boer, Van Brakel-Huijgen, Kloosterman-
--	---

		van Kamperdijk en Vennis en de heren Van Baak, Beune, Consoli, Elbers, Janssen, Van der Linden, Markus, Mulder en Op de Weegh; zodat deze motie met 15 stemmen voor en 13 stemmen tegen is aangenomen.
7.	Sluiting.	<u>De voorzitter</u> merkt op dat deze raadsvergadering de laatste vergadering is geweest voor wethouder Van Baal. Zij dankt de wethouder voor alle tijd die hij voor de raad beschikbaar is geweest. <u>Mevrouw Van Brakel-Huijgen</u> richt een dankwoord aan de scheidende wethouder Van Baal. <u>Wethouder Van Baal</u> dankt de raadsleden voor de samenwerking in de afgelopen 25 jaren. <u>De voorzitter</u> sluit uiteindelijk de vergadering om 24.20 uur.

Aldus vastgesteld ter openbare vergadering van 3 september 2019

DE RAAD VOORNOEMD

De griffier,

De voorzitter,

Drs. D.E. van der Kamp

R.P. Hoytink-Roubos.

*Toezeggingen staan vermeld op iBabs bij Actielijst”

Bijlage 1:

Een goed rentmeester maakt keuzes

Voorzitter, de CDA fractie is blij is met de solide financiën van deze gemeente. We hebben in de afgelopen jaren stevige keuzes gemaakt en dat vertaalt zich nog steeds terug in deze kadernota.

Complimenten voor het vorige en het huidige college en voor de werkorganisatie. Overbetuwe staat er nu nog steeds erg goed voor. Met een relatief lage OZB en met ogenschijnlijk betere financiën dan ons omringende gemeenten.

voorstaan dat we ons ook wel Want we hebben inmiddels miljoen. En hoewel we de onttrekken kunnen we toch op Voorzitter, de CDA fractie staat

Positieve begrotingssaldi zijn in algemene zin een prettig uitgangspunt voor een gesprek met de raad. Je kunt bijna tot de conclusie komen dat we er dermate goed een aantal extraatjes kunnen permitteren. weer een Algemene Reserve rond de 20 komende jaren geld aan deze reserve positieve begrotingssaldi rekenen.

niet alleen maar te juichen bij deze

kadernota. We zien dat het ontwikkeling van de Algemene Reserve stagneert. Eerder was geprognoseerd dat deze Reserve door zo groeien naar zo'n 27 a 28 miljoen en nu blijft de reserve hangen op zo'n 18 miljoen. Wij maken ons daarover zorgen zeker omdat een deel hiervan beïnvloedbaar is en een deel niet beïnvloedbaar is (denk aan de middelen voor de jeugdzorg). Afgelopen week hebben we hierover gedebatteerd en keuzes gemaakt over de inrichting van het sociaal domein. Namens onze fractie hebben we toen aangegeven dat de lokale systeemwijziging ook voorkomt uit systeemkeuzes op landelijk niveau. We laten ons te veel in een hoek drukken met een moeilijke taak die ook nog eens met te weinig geld door het Rijk is overgeheveld. Dat noopt ons tot ingrijpen en wij gaan er vanuit dat dit niet ten koste gaat van de kwetsbare mensen in Overbetuwe en mensen die zorg nodig hebben.

Jammer is het overigens ook dat in de kadernota nauwelijks melding wordt gemaakt van de zaken die het afgelopen jaar zijn gerealiseerd. Want volgens onze fractie zijn er echt goede stappen gezet en zijn we op weg om de inhoudelijk geformuleerde doelstellingen uit het coalitieakkoord 2018 - 2022 te realiseren. En dan denk ik aan voorzieningen in de dorpen (Valburg, Herveld, Oosterhout, Randwijk), fysieke voorzieningen (spoorwegtunnels in Elst), de komst van Rijnstate naar Elst etc. Maar ook aan de keuzes die we maakten ten aanzien van bijvoorbeeld het armoedebeleid. We investeren in mensen en in stenen.

Sowieso valt het ons op dat er steeds minder visie in het document staat. Visie op de ontwikkeling van de dorpen, op het sociaal domein, de goede balans tussen investeren in stenen en mensen maar ook op de grote uitdagingen voor de gemeente Overbetuwe in de komende jaren. Oproep aan het College is daarom om na te denken hoe we vanuit losse doelstellingen nog meer samenhang kunnen organiseren. En als daarvoor iets nodig is van de raad dan horen we dat graag.

Het gebrek aan samenhang en visie in de voorliggende kadernota kan ook te maken hebben met de vele wisselingen in het afgelopen jaar. We hebben sinds april een nieuwe verbindende burgemeester die nog bezig is met de eerste 100 dagen van haar periode, een (prima!) interim gemeentesecretaris die werkt aan de verbetering van de organisatie, een nieuwe griffier die heel wat plannen heeft met onze raad, etc. Veel veranderingen zijn er ook in de werkorganisatie. Daarom willen wij graag dat het nieuwe College de rust bewaakt en ook zorgt dat er eenheid van beleid kan ontstaan.

Voorzitter

Het CDA blijft gaan voor een goede verdeling van schaarse middelen over alle dorpen. Die verdeling moet wat ons betreft evenredig plaatsvinden zodat we goede voorzieningen op maat houden in al onze dorpen. Ik zoom in op 9 punten:

1. Nieuwbouw OBC (vragen aan college)
2. Voorzieningen in onze dorpen (motie)
3. De Bieb, ook in samenhang met Hart van Heteren (vragen)
4. De zwembaden (motie met o.a. GroenLinks)
5. Hart van Zetten (motie)
6. Groenonderhoud
7. Aanpak eenzaamheid (motie)
8. Mobiliteit in Gelderland (motie)
9. Verkeersveiligheid in Westeraam

1. OBC nieuwbouw

Onze fractie vindt ook dat we kritisch moeten zijn op keuzes die in het verleden zijn gemaakt en nu anders dreigen uit te pakken. Een voorbeeld is de nieuwbouw van het OBC waar de kosten nu echt de pan uit rijzen.

De CDA fractie kan niet zondermeer akkoord gaan met de genoemde overschrijding. In de antwoorden op onze technische vragen zien we de giga kostenstijging vanuit het moment dat nieuwbouw voor het eerst op de PNL post stond. Wij vragen het College om richting de Begrotingsraad in november méér duidelijkheid te geven. Op dit moment komen wij nog niet met een amendement maar we vinden het bijzonder ongewenst dat door nieuwe duurzaamheidseisen en door de grond de kosten steeds verder stijgen. We weten dat het OBC ook nieuw wil bouwen in Bemmel, er komt nieuwbouw in Arnhem Zuid en we hebben ook wel vragen bij de wensen van de school om de locatie aan de Mozartstraat (speerpunt 17, pagina 21) ter beschikking te laten blijven van het onderwijs. Onze fractie wil ook graag in gesprek met de school blijven. En daarbij ook goed kijken naar de leerlingenprognoses en samenwerkingsmogelijkheden met bijvoorbeeld Lingewaard. **Graag een reactie van het College**

2. Amendement dorpsplannen

Vorig jaar zijn op initiatief van de CDA fractie extra middelen gereserveerd voor de realisatie van dorpscharten in Oosterhout en Driel. We constateren nu dat er in Oosterhout beweging lijkt te komen.

Vraag hierover aan het college: wordt ook de nieuwbouw van basisschool Samsam bij deze ontwikkeling betrokken (zoals in Speerpunt14)? Kan een prognose gegeven worden van de kosten en is het volgens het College ook handig om dit soort ontwikkelingen allemaal aan elkaar te knopen?

Motie: wij hebben moeite met de 100K voor projectleider in Driel (het is burgerparticipatie en als de participatie niet van de grond komt, dan gaat het geld terug naar de algemene middelen)

Ons idee: doe eerst een vooronderzoek van bijvoorbeeld 15.000 euro, gebruik de kernadviseurs en de Vereniging Kleine Kernen. Ook in andere dorpen (vergelijk Zetten pakken we het anders aan.

Als we het memo over Driel goed lezen is het eigenlijk het inhuren van een betaalde kracht voor een stevig bedrag omdat de Drielse bevolking zelf geen inzet toont om de functie van dorpsraad ook daadwerkelijk door het dorp zelf te laten invullen. Dit kan ook precedentwerking geven naar alle andere dorpen die moeite hebben met vrijwilligers voor het behartigen van dorpsbelangen. Als dit echter de toekomst is met een gebrek aan vrijwilligers dan moeten we daar eerst maar eens over hebben en het uurtarief niet op voorhand een op een overnemen uit het voorstel. Er zijn genoeg bevlogen dorpsbewoners in de hele Betuwe die het voor veel minder doen als het om hun eigen dorp gaat.!

3. De bieb in relatie tot Heteren

De CDA fractie worstelt met de extra investeringen in de bibliotheek. We hebben hierover in onze raad heel vaak gesproken. En het CDA is, net als bijvoorbeeld de VVD fractie altijd kritisch geweest op de uitgaven. We hebben het College ook meerdere malen gevraagd om een visie per dorp te ontwikkelen. En nu zien we dat er niet alleen structureel meer geld wordt toegevoegd aan OBGZ maar dat er ook nog weer eens 150K incidenteel naar het Dorpschart van Heteren gaat. En dat terwijl de raad al meer dan 1000K heeft geïnvesteerd in dit dorpschart zonder dat er één steen is gelegd. Een kwart van de invulling van het geheel moet nu komen van een maatschappelijke voorziening, in dit geval de bieb. **Vraag aan het College: vindt u ook niet dat hiermee het ene gat met het andere wordt gevuld en dat er eigenlijk eerst een deugdelijk visie op de bibliotheek moet komen. Waar de raad al jaren om vraagt. Met dus een vertaling naar de dorpen.**

We komen nu niet met een amendement maar als we niet beter worden meegenomen dan gaan we bij de begrotingsraad in november zeker met een amendement komen.

4. Zwembaden (motie Mart)

En dan de zwembaden. Ons college werkt aan een zwembadnota. Maar ondertussen gebeurt er van alles en merken wij dat er niet altijd goed gecommuniceerd wordt richting gebruikers van de zwembaden. Collega Mart van Baak en ik waren vrijdag 24 mei jl. op bezoek bij Stichting Zwemsport Valburg, zwemvereniging Excelsior en de Kleiduikers. We kregen zo'n 600 handtekeningen mee van gebruikers van het zwembad. Deze handtekeningen met een bezwaar tegen toekomstige sluiting zijn diezelfde avond nog overhandigd aan de wethouder. **Vraag aan de wethouder: wat heeft u er inmiddels mee gedaan?** De CDA fractie wil dat er snel een goede afweging kan worden gemaakt. Wij vinden een goede voorziening in het westen van onze gemeente net zo belangrijk als een nieuw

bad in Elst. Wat ons betreft is heldere communicatie nu van belang zodat iedereen weet waar we staan. Van sluiting van het zwembad is wat ons betreft geen sprake maar er moeten ook heldere keuzes worden gemaakt. Stichting Zwemsport Valburg heeft ons aangegeven goed uit de voeten te kunnen met het bestaande zwembad. Méér dan wat er nu is, is volgens hen eigenlijk niet nodig. Ik geef het u maar even mee.

Het CDA heeft samen met GroenLinks een motie gemaakt en verwacht dat het College bij de begrotingsraad in November echt met helderheid komt.

5. **Motie Hart van Zetten:** blij met de motie die breed is gemaakt met stevige inbreng van collega raadslid Mart van Baak en door de Christen Unie is ingediend.

6. Groenonderhoud.

Bij de vorige kadernota is veel gesproken over het groenonderhoud in onze gemeente. We weten allemaal dat de groenvoorziening onder druk staat en dat de kosten van onderhoud zijn gestegen (tonnen duurder!). Maar de raad heeft ook aangegeven dat we naar een hoger niveau van onderhoud toe willen. We zien steeds meer bloemrijke berm en plantsoen. **Vraag aan het College is daarom om aan te geven wat de meerkosten zijn? En hoe ga we om met exoten?**

7. Eenzaamheid

Een van de speerpunt van Minister Hugo de Jonge is de aanpak van eenzaamheid onder ouderen. Zie <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/eenzaamheid/aanpak-eenzaamheid> Met het programma 'één tegen eenzaamheid' wil de overheid eenzaamheid onder ouderen eerder signaleren en doorbreken. Maatschappelijke organisaties, gemeenten, bedrijven en ondernemers en de Rijksoverheid slaan hiervoor de handen ineen. Dit doen zij in landelijk en lokale coalities (samenwerkingsverbanden) tegen eenzaamheid. Met de motie: 'ook Overbetuwe gaat aan de slag met eenzaamheid' roept onze fractie het College op om aan te sluiten bij de landelijke aanpak en voor de begrotingsraad de mogelijkheden hiervan te onderzoeken. En om een en andere te verbinden met bestaande lokale initiatieven.

8. Mobiliteit in Gelderland

Over de railterminal is al veel gezegd. Onze fractie heeft nauw contact met de nieuwe statenfractie, ook over de nieuwe plannen van de provincie. Wij willen met deze bredere motie Met deze motie roepen wij het college op om in gesprek te gaan met het nieuwe college van gedeputeerde staten. Met een extra accent om daarbij ook het thema mobiliteit gericht op te pakken. Voor de provincie een belangrijk thema in de komende jaren en mogelijk zelfs de sleutel om tot een gezamenlijke oplossing te komen. Overbetuwe ligt tussen snelwegen in die steeds verder dichtslibben. De oplossing ligt niet alleen bij Knoop38: we moeten ook echt verder kijken de komende jaren.

9. Verkeersveiligheid in Westeraam

Tot slot van deze eerste termijn refereer ik aan het burgerinitiatief van bewoners van de Vierslag. De laatste wijk van Westeraam na bijna achttien jaar bouwen. En een wijk waar veel meer huizen zijn gebouwd dan oorspronkelijk gepland. En dat buiten de Ceintuurbaan waar vaak te hard wordt gereden. Op zaterdag 22 juni is de petitie "Naar veilige oversteekplaatsen van en naar de Vierslag" aangeboden aan wethouder Jan van Baal. De wethouder sprak zijn waardering uit voor het initiatief. En hij gaf aan dat de gemeentelijke organisatie inmiddels actief in de weer is om een de verkeerssituatie van deze twee kruisingen te verbeteren.

Diverse oplossingsrichtingen zijn op papier getoond, zoals: zebrapaden, reflecterende bebording met waarschuwingslichten boven weg die flitst obv signalering naderende fietsers en voetgangers, verlichting in de weg, spoedige realisatie opstelplek Batavorum en oplossen onduidelijkheden. Wij steunen daarom het amendement dat voor BOB door Aad Noordermeer is opgesteld om hiervoor middelen te reserveren.

Voorzitter, tot zover deze eerste termijn.

Bijlage 2:

GBO:

Voorzitter, dames en heren,

Op de eerste plaats wil ik allen bedanken, die aan deze kadernota hebben mee gewerkt en niet op laatste plaats de griffie, die voor een andere opzet voor de behandeling van technische vragen heeft gekozen. Van hen is ook het voorstel om deze beschouwingen met 8 partijen een levendiger karakter te geven door die beschouwing te baseren op een beperkt aantal thema's.

Deze handschoenen, voorzitter, hebben wij geprobeerd op te pakken. Maar eerst willen wij ook even terugkijken naar het afgelopen jaar. Het eerste jaar van deze coalitie!

Het college programma is daarbij de leidraad.

De vraag rijst dan automatisch wat hebben we bereikt, wat niet of nog niet en wat staat in de steigers. Goed beschouwd zijn we tevreden. In meerderheid zijn de onderwerpen, die voor 2018/ 2019 (tot dusverre) in het uitvoeringsprogramma staan gehaald, waaronder besluitvorming sociaal domein en participatiewet. Ook het onderwerp duurzaamheid, waarbij we denken aan de zonneparken, . Maar er zijn er ook onderwerpen , die herhaaldelijk zijn doorgeschoven. Ik denk hierbij aan de start van de bouw MFC Valburg, en MFC Herveld, . De sportnota die nog steeds niet is verschenen.

Wij blijven daarom kritisch kijken naar de realisatie van het uitvoeringsprogramma en zullen niet schromen het college hier regelmatig op aan te spreken. Voorbeelden hiervan zijn - en ik doe maar een greep, : alle ontwikkelingen, die onze inwoners raken bij de realisatie van een RTG, waarbij wij als fractie stiekem, maar steeds meer hardop hopen, dat het stikstofbesluit van de Raad van State roet in het eten zal gooien. Dit dossier, voorzitter, blijft ons grote zorgen baren en wij roepen het college op om vooral met alle direct belanghebbenden in gesprek te blijven.

Voordat wij ingaan op het thema, dat we hebben gekozen, moet worden gezegd, dat het financiële beleid nog steeds solide is, ofschoon we er niet omheen kunnen, dat door het afkomen van de algemene reserve als gevolg van met name de kostenstijging jeugdzorg, de toekomst van Overbetuwe er financieel minder florissant uit zal zien. Dat betekent voor onze fractie in ieder geval dat wij iedere grote investeringen heel kritisch zullen beoordelen en uitdagingen niet in de weg zullen staan.

Ons thema:

Ons thema voor deze beschouwing is een eerdere ondertitel van ons verkiezingsprogramma, te weten "de mens centraal".

In dit verband willen we een aantal onderwerpen de revue laten passeren en daarbij een paar vragen aan het college stellen,

Sociaal domein en participatiewet:

Het Sociale Domein staat aan de vooravond van een transformatie, een nieuwe aanpak welke wij steunen. Wij hopen dat door een betere samenwerking van de partners in de coöperatie de zorg en ondersteuning aan inwoners beter gaat verlopen. Werken vanuit 1 loket, overleg en afstemming met partners welke zorg en ondersteuning het beste is voor de inwoner. Door korte lijnen is er sneller een beeld van de situatie waardoor de nodige zorg en ondersteuning snel kan worden geboden. Wat laagdrempelig in de vorm van algemene voorliggende voorzieningen, dicht bij de inwoner kan worden ingezet versterkt de inwoner en het netwerk, waar zorg nodig is in de vorm van een geïndiceerde maatwerkvoorziening moet dit ook snel en eenvoudig kunnen worden ingezet. Het streven daarbij is om te komen tot een optimale mix van geïndiceerd maatwerk en algemene voorliggende voorzieningen.

Ook in Overbetuwe zullen steeds meer ouderen wonen en is het heel belangrijk hen de juiste zorg en ondersteuning te bieden. Wij willen ook met ons allen een dementievriendelijke gemeente zijn en hier zal zeker meer op ingezet moeten worden. Dit kan op veel manieren maar belangrijk zijn toch zeker de 75+ bezoeken, de thuiszorg en de goede verzorging in instellingen. Hier zullen wij ons de komende jaren sterk voor moeten inzetten. Langer thuis wonen is een mooi streven, dit vraagt echter wel om de daarvoor noodzakelijke voorzieningen (voor zorg en ondersteuning) goed op peil te hebben. Het is daarnaast ook belangrijk dat de verzorgingshuizen voldoende ruimte en middelen hebben voor huisvesting van ouderen die niet langer thuis kunnen wonen.

Ook in de komende jaren zal er (extra) voldoende geld ingezet moeten worden voor diverse plannen voor de gezondheidszorg in het algemeen maar zeker voor de jeugdzorg. Met de nieuwe manier van werken in 2020 hopen wij tekorten bij de jeugdzorg in een aantal te nemen stappen terug te brengen tot het budget wat hiervoor oorspronkelijk is weggezet. Bij de jeugdzorg is een betere afstemming met school- en huisartsen essentieel om samen meer grip te krijgen op de budgetten voor de jeugdzorg.

Ook de afstemming met Werk&inkomen en schuldhulpverlening speelt een belangrijke rol bij de zorg en ondersteuning van inwoners. Als mensen eerder in beeld zijn kan men ook eerder bijspringen voor hulp bij het zoeken naar passend werk, het meedoen in de samenleving door betaald of vrijwilligerswerk en hulp bij voorkomen van of samen oplossingen zoeken bij schulden.

Burgerparticipatie:

In het collegeplan "Overbetuwe in bloei" wordt onder meer geschreven en ik citeer:

"Wij hebben inwoners met wensen en ideeën, een raad die op basis daarvan beleidskaders stelt en een college wat uitvoering geeft aan het beleid (waarna de raad deze uitvoering controleert). Dit is een prima bestuurlijk systeem met de nodige "checks and balances". Een goede communicatie tussen alle betrokken gremia is de belangrijkste basis voor succes. Hierover is in de afgelopen periode het nodige gezegd. Het lijkt ons goed als wij op een tweetal terreinen een verdiepingsslag maken: □

Communicatie en samenwerking tussen raad en college; □ Communicatie en samenwerking met onze inwoners (burgerparticipatie en inspraak). "

Wij constateren, dat de raad regelmatig wordt geconfronteerd met bewoners die aangeven onvoldoende en/of te laat geïnformeerd zijn over plannen die hen direct aangaan en dat zowel inwoners als gemeenteraad helderheid en informatie missen over het te volgen cq gevolgde proces. Als gevolg hiervan ontstaan misverstanden en frustratie bij betrokkenen. Teneinde het proces van burgerparticipatie te versterken, hebben we een motie M 9 ingediend en hebben we in het verlengde daarvan motie M6 mede ingediend.

Milieustraat:

Wij zijn allemaal geschrokken van het ODRA rapport over de milieustraat maar hebben het volste vertrouwen in de wethouder die voortvarend aan het werk is gegaan om hier een goed plan voor neer te leggen zodat ook de milieustraat en/of de milieustraten een veilige en fijne werkplek zal zijn voor alle werknemers.

Wij zijn er voorstander van dat onze inwoners een toekomstbestendige en toegankelijke plaats hebben om hun overtollige afval te deponeren. In het licht van onze duurzaamheidswens is deze insteek voor ons essentieel.

Cultuur, Sport en recreatie:

Voorzitter, een wezenlijk onderdeel van dit programma is de sportnota, waarbij onze fractie er nu echt vanuit gaat, dat de wethouder zijn concrete toezegging op korte termijn nakomt. We beseffen, dat dit een zeer complex dossier is, waar velen bij betrokken moeten worden, maar geef nu echt gas!!! Ook vragen wij concreet naar de stand van zaken betreffende de vitale sportparken. Dus niet alleen in Elst maar ook de andere dorpen.

Zwembad:

Gemeente Belangen Overbetuwe vindt een behoeftenonderzoek naar een nieuwe zwemaccommodatie annex sporthal een goede zaak. De fractie heeft echter vorig jaar al kenbaar gemaakt dat ook aan de westkant van deze gemeente een zwemvoorziening overeind zou moeten blijven,

Om dit pleidooi kracht bij te zetten, hebben we mede met een aantal andere fracties een motie M11 ingediend.

Speeltuinen:

De afronding van het uitbreidingsplan Westeraam nadert na vele jaren zijn voltooiing. Wethouder Ruimtelijke Ordening, een pluim waard.

Afronding van woningbouw betekent dat gekeken moet worden naar leefbaarheid, zoals Groen en speelvoorzieningen.

Dat is de reden waarom wij motie M7 hebben ingediend. Wij noemen hierbij bewust geen bedrag voor de PNL, omdat deze voorziening moet worden meegenomen bij anderen in de gemeente.

Onderwijs:

Vz

Wij zijn geschrokken van de voorziene kostenoverschrijdingen bij de bouw van een nieuw OBC,-de gegeven verklaring: "de complexiteit van het project", roept op zijn minst vragen op. Dat de bouwkosten in de afgelopen jaren explosief zijn gestegen is erg jammer, maar het is niet anders. Dat aan duurzaamheid extra aandacht wordt besteed vinden wij vanzelfsprekend een uitstekende ontwikkeling, maar wij moeten ons ook de vraag durven stellen of de voorgestane nieuwbouw in de directe omgeving wel noodzakelijk is. Durven wij die discussie aan?

Los daarvan - en wij roepen dat al jaren, - we zijn voorstander van een nieuw OBC college, maar wij opteerden en blijven opteren voor een andere locatie. Als daar voor was gekozen, dan was er misschien al een start met de bouw gemaakt en hadden we binnen de budgetten kunnen blijven. Een investering in een nieuwe Meeuwenberg in Driel zullen wij van harte ondersteunen, omdat deze school meer dan levensvatbaar is en gelet op de toename van leerlingen, kennelijk een prima uitstraling heeft.

Groen en Knuffelbijen:

Groen vinden wij belangrijk, daar is geen enkel misverstand over, maar voordat mijn partij een motie dienaangaande (bomenM10) zal steunen, willen wij eerst nadere info van de wethouder. Omdat wij in deze tijd van klimaatverandering met al haar gevolgen toch iets concreets, zij het op kleine schaal, willen betekenen, hebben we een amendement "knuffelbijen" ingediend. De toelichting spreekt voor zich en ik hoop, dat meer fracties dit leuke en nuttige initiatief willen steunen

Tot slot een drietal andere items, die onze aandacht komend jaar vragen:

Wonen en Omgevingswet:

Wij vinden het positief om te lezen dat vraagstukken en thema's uit de woonagenda in 2020 worden opgepakt in overleg met onze woonpartners. Daarbij moeten tijdig prestatieafspraken worden gemaakt. Daar gaan we nu echt voor!

Ten aanzien van de werkgroep wonen vragen wij ons langzamerhand af of deze nog bestaat. Lange tijd is het al stil en wij hebben begrepen dat er meer dan een half jaar geen vergadering meer heeft plaatsgevonden. De vraag rijst dan ook of het niet beter is om deze werkgroep op te heffen.

De raad zal echter regelmatig op de hoogte moeten worden gehouden van de vorderingen in deze.

Het is goed dat wij voortvarend in onze gemeente aan de slag zijn gegaan met het beleid voor standplaatsen voor woonwagens. In 2020 zal de woonbehoefte van de woonwagenbewoners worden vertaald in het beleid en in het ontwikkelen van twee locaties binnen de gemeente. Het in 2019 uitgevoerde behoefteonderzoek zal hiervoor de basis zijn. De fractie van Gemeentebelangen Overbetuwe vraagt wel om vooraf goed overleg met alle betrokkenen en belanghebbenden (burgerparticipatie). Dit geldt ook voor de omwonenden waar de nieuwe standplaatsen zullen komen. Hier bij vinden wij het belangrijk dat er vooraf heldere criteria vastgesteld worden die zullen gelden voor de nieuwe locaties voor standplaatsen.

Voorzitter, in het licht van vorenstaande en gelet op het kostenaspect vinden wij dat terughoudendheid op zijn plaats is en daarom hebben wij het amendement van de VVD (motie 6) mede ingediend.

De implementatie van de nieuwe omgevingswet vraagt nog de nodige aandacht. Weliswaar worden de raadsleden van tijd tot tijd betrokken, maar dit onderdeel leeft inhoudelijk nog niet voldoende.

Wellicht dat dit verandert in het najaar wanneer consequenties van deze herziening meer en meer in beeld gaan komen.

Over het onderwerp fietsveiligheid: heb ik nog een korte vraag, voorzitter

Ons bereiken nog steeds geluiden over de onveilige T. splitsing met name voor fietsers aan de oostkant van het station. Welke maatregelen mogen we in 2020 hier verwachten?

Tot slot het P.budget.

Gemeente Belangen Overbetuwe weet, dat thans grote stappen worden ondernomen om de kwaliteit met vaste mensen binnen de organisatie op niveau te brengen. Dat kost tijd en geld. Dat betekent ook, dat wij vinden, dat er nu slagen moeten worden gemaakt om het aantal ingehuurd krachten te verminderen en dat het p budget leidend moet zijn.

Als er wordt afgeweken van dit budget, dan moet dat korttijdelijk zijn. Wij willen graag een beeld krijgen wanneer het P-budget weer op orde is.

Afsluitend, heerst bij ons tevredenheid, maar ook kritische kanttekeningen. Het college kan wat ons betreft verder met de uitdagingen in het uitvoeringsprogramma.

Voorzitter,

Gemeentebelangen Overbetuwe wenst het college daarmee veel succes.

Bijlage 3:

Inbreng GroenLinks Overbetuwe Kadernota 2020

Eerste termijn

Inleiding

Voorzitter,

GroenLinks staat voor eerlijk delen, menselijke zorg, een duurzame toekomst en zeggenschap voor onze inwoners. Daarvoor willen we een gemeente die zorgt voor een goede inrichting van de samenleving en een gemeente die mensen helpt om in die mooie gemeente een prettig te leven.

Stenen ipv mensen

Net als bij het vorige college ligt ook bij dit college de nadruk teveel op stenen en te weinig op mensen. Er wordt veel geïnvesteerd in de hardware van de samenleving: schoolgebouwen, dorpshuizen, kunstgrasvelden, bibliotheken en zwembaden.

Alleen, zoals gestapelde stenen buiten heel lang te zien blijven, blijft de investering in die stenen ook op te begroting heel lang te zien. Zo blijft er minder geld over voor de software van de samenleving: de zorg voor ouderen, kinderen, hulpbehoevenden en mensen met weinig inkomen.

Als ik bij de school kom, die ik onder mijn hoede heb in Liberia, zeg ik altijd: wat wil je liever, een saaie les in een prachtig schoolgebouw of een inspirerende les onder een boom?

Financiële zorgen

GroenLinks maakt zich dus zorgen. En die zorgen worden versterkt als we naar de bedragen van dit en vorig jaar kijken:

- 2018: begroting: +1,4 miljoen → jaarrekening -1,4 miljoen. Een verschil van 2,8 miljoen.
- 2019: begroting: +8 ton.
→ VRAAG AAN DE WETHOUDER: Hoe kan de wethouder garanderen dat hij nu wel realistisch heeft begroot?

Een ander zorgelijk bedrag is 22 miljoen voor een zwembad in Elst. Dit is meer dan 40 jaar lang 550.000 per jaar. Als we de Kadernota vandaag vaststellen, staan die bedragen ook vast. Hoewel... in de beantwoording van de technische vragen staat over die 22 miljoen: 'bij het vaststellen kadernota geeft de raad geen toestemming voor hogere structurele lasten'

→ VRAAG AAN DE WETHOUDER: Wat stellen we dan wel vast?

Voorzitter,

Regeren is vooruitzien. Maar als we de Kadernota op deze manier goedkeuren, valt er in de toekomst weinig meer te kiezen. We leggen ons dan namelijk nog vele jaren vast om jaarlijks 3,5 miljoen euro te betalen voor dingen die we nu bedacht hebben.

En dit terwijl we leven in financieel onzekere tijden. Er is onzekerheid over de impact van de omgevingswet; er zijn grote tekorten in de jeugdzorg; er komen grote wijzigingen in beschut wonen.

GroenLinks wil daarom dat de gemeente extra voorzichtig is met grote uitgaven die lang op de begroting drukken. En al helemaal met uitgaven die het college wil doen terwijl het helemaal niet weet waarom het deze uitgave wil doen.

Zo heeft het college nog geen visie op zwembaden maar reserveert al wel vast 22 miljoen voor een zwembad in Elst.

→ GroenLinks vindt dat een omgekeerde wereld en dient daarom **amendement A-5** in: ga eerst na waarom we als gemeente mee willen betalen aan zwembaden en wat voor zwembaden dit moeten zijn, voordat je geld reserveert.

Verder vindt GroenLinks dat in die zwembadvisie in ieder geval moet staan of het zwembad in Zetten kan blijven. Wij zijn blij dat GroenLinks en de coalitiepartijen elkaar hierin hebben gevonden en samen met een motie zijn gekomen om het college hierom te vragen: **Motie M-11**

Dezelfde mooie samenwerking had GroenLinks trouwens met CDA en CU over motie Dorpshart Zetten

Software, zorg

Genoeg over geld, laten we het nu over onze inwoners hebben.

GroenLinks is blij dat de integrale aanpak in de hulpverlening nu vorm krijgt in Overbetuwe SAMEN. Als inwoners hulp nodig hebben komen ze nu snel op de plek terecht waar ze goed geholpen worden.

Op die manier zullen hopelijk meer mensen de hulpverlening weten te vinden. Dit kan, zeker in het begin, tot hogere kosten leiden.

Aan de andere kant: als mensen eerder hulp vragen kun je erger voorkomen. Dat kan op termijn ook tot besparingen leiden. Dit is alleen nog wel onzeker. Bij de jeugdzorg vindt GroenLinks dan ook dat het college niet op voorhand al op besparingen moet rekenen.

→ Daarom dient GroenLinks **Amendement A-3** in.

Uitvoering moties

Zoals het college van GroenLinks gewend is, geven wij hen graag een steuntje in de rug om te blijven investeren in onze inwoners. Dat hebben we met een aantal moties het afgelopen jaar gedaan.

GroenLinks is dan ook teleurgesteld dat sommige van onze moties blijkbaar niet meer op het netvlies van het College staan. Ik noem de motie over duurzame inkoop, ik noem de motie over kaders bij ruimtelijke plannen en ik noem de motie over sociale woningbouw.

In de beantwoording van de technische vragen maakt het college zich er iets te gemakkelijk vanaf. De motie over 100% duurzame inkoop had bijvoorbeeld gewoon uitgevoerd moeten zijn.

- ➔ VRAAG AAN COLLEGE: wanneer zal het college het doel van 100% duurzame inkoop behalen?

Dan de motie over sociale woningbouw. Een terugkomend punt is de monitoring. Het College wil het aantal sociale huurwoningen pas tellen als de bouw klaar is, terwijl de voltallige gemeenteraad juist wil dat we bij de start van de projecten kunnen zien of er voldoende sociale woningbouw tussen zit. Want als de woningen al zijn gebouwd, zijn we te laat.

- ➔ VRAAG AAN COLLEGE: kan het college vandaag toezeggen dat het de motie van de raad van november 2018 gewoon gaat uitvoeren, en dus in ieder geval ook gaat monitoren bij de start van projecten?

Duurzaamheid, zeggenschap

GroenLinks is zo vrij geweest om drie moties in te dienen voor mooie investeringen in de samenleving.

- **Motie M-13:** 'Raadsleden de scholen in': We willen dat elke leerling in Overbetuwe in contact komt met de gemeenteraad. Zo kunnen we jongeren meer bij de politiek betrekken en wellicht melden zich ook jongeren om politiek actief te worden.
- **Motie M-10:** 'Beter bomenbeleid': naar aanleiding van verschillende situaties het afgelopen jaar, waarbij volgens GroenLinks te snel voor de kap is gekozen boven andere oplossingen, dienen we een motie in om bomen beter te beschermen. Voor GroenLinks zijn namelijk alle bomen van waarde, vanwege hun verkoelende werking, CO2-opname, verfraaiing van het landschap en hun belang voor dieren.
- **Motie M-12:** 'Overbetuwe duurzaam mobiel': In de routekaart duurzaamheid staan geen maatregelen om de mobiliteit klimaatvriendelijker te maken. Daarom wil GroenLinks dat de gemeente maatregelen neemt om de mobiliteit van de gemeente en haar inwoners te verduurzamen. Uiteraard in samenwerking met de regio, de provincie en het Rijk, want mobiliteit gaat over de gemeentegrenzen heen.

Afsluiting

Voorzitter,

GroenLinks is blij met de constructieve samenwerking tussen de partijen om voor deze kadernota tot breed gedragen moties en amendementen te komen. Als het ons vanavond lukt om bijna alle moties en amendementen aangenomen te krijgen, houden we samen het college scherp.

Zo zorgen we ervoor dat het in Overbetuwe niet alleen goed leven is, maar dat het hier ook goed leven blijft.

Bijlage 4:

D66:

Kadernota 2020

Een nieuwe burgemeester, een nieuwe frisse start met nieuwe stippen aan de horizon.

Dit college heeft veel opgepakt, dat schept verwachtingen. We wachten met smart op onder meer: warmtevisie, voortgang routekaart duurzaamheid, meerjaren huisvestingsplan onderwijs, sportnota, zwembadvisie en een paar routes waar we als raad uit kunnen kiezen m.b.t. de milieustraten in onze gemeente.

De inwoners van onze gemeente verdienen een mooie en duurzame en ook financieel gezonde gemeente. Zij verdienen een gemeentebestuur dat er voor hen is en er voor zorgt dat de basisvoorzieningen optimaal zijn en voor iets extra's zorgt.

Een gemeentebestuur dat handelt vanuit het principe dat zij bovenal de inwoners, de ondernemers en de maatschappelijke organisaties in staat moeten stellen om hun eigen verantwoordelijkheid en initiatieven goed te kunnen oppakken en uit te kunnen oefenen. Een voorbeeld is de theetuin 't Tobke, die verdient onze steun.

Gelukkig zijn er een hoop zaken waar we trots op kunnen zijn. Onze prachtige Betuwse agrarische landschap, onze ondernemers en ons brede aanbod van goed onderwijs.

Maar er zijn ook grote zorgen. Zonder een goed huishoudboekje kunnen wij niet zorgen voor de inwoners in onze gemeente zoals wij, D66 Overbetuwe, dat zouden willen. Daarom blijven wij juist voor onze inwoners, kritisch en scherp. De extra kosten voor de bouw van het OBC en de financiële onzekerheden over de aankomende nieuwe aanpak in het sociale domein verdienen al onze aandacht.

Wij als raad hebben de verantwoordelijkheid en het geld van onze inwoners tot onze beschikking en moeten voor hun keuzes maken. Met beleid dat het mogelijk maakt dat onze bewoners hun eigen verantwoordelijkheid kunnen nemen en eigen regie. De vele potentiële hoge PM posten in de Kadernota baren ons echter zorgen.

D66 Overbetuwe vindt en hoopt met de gehele raad, dat we nu echt een omslag gaan maken naar aanleiding van het Berenschot rapport. Samen de schouders er onder dan komen we er, D66 Overbetuwe steunt de ingeslagen Deep Democracy weg dan ook van harte!

Ik zou graag willen afsluiten met ons zelf als Raad.

Het kan niemand ontgaan. Er heerst bij veel Nederlanders het gevoel dat er veel van ze gevraagd wordt, dat ze veel moeten doen en dat wij, als politiek, weinig oog hebben voor deze zorgen. Laten we niet proberen dat in deze paar minuten te willen oplossen. Maar het is een reëel punt van ons allen.

Hoe bereiken we deze mensen beter? Hoe laten we hen zien dat we naar ze luisteren en vooral: dat wij hier staan om deze zorgen te adresseren en hier oplossing bij te zoeken. Voor veel inwoners is deze raadszaal een drempel en dat is eigenlijk ook best begrijpbaar.

Qua Kadernota wil ik ik benoemen dat D66 Overbetuwe volgend jaar een thema-avond onderwijs gaat organiseren in navolging van het succes van de duurzaamheids en daarop volgende armoede thema-avond. Verder zien wij kansen in de viering van 75-jaar vrijheid en hiermee historische projecten in de Overbetuwe waarvan we hopen dat deze een structureel karakter krijgen met een compliment voor de hedendaagse goede uitvoering en doorzetting van het cultuurbeleid.

Onze motie M17 Stolpersteine zien wij graag aangenomen en die staat los van de 75-jaar viering en hopen dat de eerste Stolperstein op de bijzondere Tweede Wereldoorlog Joodse herdenkingsdag, woensdag 7 april 2021 gelegd kan worden.

De motie muziek (M18) in de klas (kansen voor iedereen, met name voor kinderen) en (M16) afvalscheiding op scholen (duurzaamheid, educatie, normen en waarden) en zonder meer (M-15) Tergouw willen we van harte bij u aanbevelen voor steun.

Bijlage 5:

Kadernota 2020

VVD bijdrage 1^e termijn – 2 juli 2019

Waar voor je geld?

Buiten het publiek en de pers, worden wij hier als raads- en burgerleden, college en ambtelijke organisatie allemaal betaald vanuit belastinggelden. De VVD stelt bij de behandeling van de Kadernota de vraag of de inwoners en ondernemers in Overbetuwe waar voor hun geld krijgen. Het doet ons deugd dat we onze slogan “Overbetuwe waar het goed leven is” terug zien in de Kadernota. Overbetuwe scoort ook gunstig in lijstjes met lage lastendruk, kortom je zou voorzichtig kunnen concluderen dat je in Overbetuwe waar voor je geld krijgt. Laten we toch eens wat dieper kijken naar achtereenvolgens: Raad, College en Organisatie.

Raad

Wij zijn van mening dat we doorgaans een constructieve gemeenteraad hebben. We gaan niet rollebollend over straat en nemen meestal weloverwogen besluiten.

Toch kan het wat de VVD betreft nog beter. Vorig jaar hebben wij het initiatief genomen voor wat geresulteerd heeft in de rapportage schurende democratie en de werkgroep vergaderstructuur. We zijn nog niet tevreden met wat we als raad op dat gebied afgelopen jaar bereikt hebben. Als raad zouden we in onze ogen effectiever kunnen zijn, beter de kaders moeten kunnen stellen en bewaken. We worden echter overspoeld met memo's, de agenda is regelmatig versnipperd en er ontstaan extra overleggen om vanuit het college de raad voldoende te informeren. We zullen ons komend jaar inspannen om dit te verbeteren en roepen andere partijen op om dat ook te doen. Als raad lijken we vaak conflict mijdend te zijn en iedereen te vriend te willen houden. Daarin schieten we soms door. Zo wordt er nu in de Kadernota € 400.000 uitgetrokken voor zes woonwagenaanplaatsen. Dat is meer dan € 65.000 per plaats – zonder de grond. Een bedrag dat buiten iedere verhouding staat en het doel en de onderbouwing mist. Dit valt niet uit te leggen en we hebben dan ook een amendement ingediend om het bedrag te verlagen en de besteding aan criteria te koppelen.

>> Amendement 6. Woonwagens

College

Wij zijn positief over het college. Ze trekken in deze Kadernota geld uit voor de dorpen en investeringen in de kwaliteit van onze samenleving. Daar hebben we vorig jaar om gevraagd en we vinden het dan ook een goede zaak. Als VVD vinden we dat ook het college niet door moet slaan, maar het niveau van de algemene reserve moet bewaken en kritisch naar uitgaven moet kijken. Als VVD zullen we ze daarbij helpen. Daarvoor zal ik enkele onderwerpen bespreken.

Economie

Goed dat het college met een nieuw Economisch uitvoeringsprogramma is gekomen. We missen echter de economische visie en zien het echt als een gemiste kans dat deze onder de omgevingsvisie wordt geschoven.

We hebben er vertrouwen in dat de € 100.000 voor het uitvoeringsprogramma goed besteed zal worden. We hebben meer moeite met de extra € 66.000 voor Ondersteuningstraject agrarische sector. Niet omdat we het de boeren niet gunnen of denken dat zij niet voor een grote uitdaging staan. Het is in onze ogen niet de rol van de gemeente om aan de keukentafel met boeren over hun Kadernota 2020 - VVD bijdrage 1^e termijn – 2 juli 2019 P. 2/3

bedrijfsvoering en opvolging te praten. Dat doen we ook niet bij ZZP'ers en andere middenstanders. Je kunt je in onze ogen veel beter richten op het wegnemen van gemeentelijke blokkades die door ondernemers in hun bedrijfsvoering en het verduurzamen worden ervaren. Daarom dienen wij een motie in.

>> Motie 19. Ondersteunings-traject agrarische sector

Sociaal domein.

Terecht hebben we in deze raad veel aandacht voor kwaliteit en de zorgverlening aan jongeren. We zijn hier met het college op de goede weg en de kost gaat voor de baat uit. De VVD heeft bij de begrotingsbehandeling via een amendement nog meer geld uitgetrokken voor preventie. De budget overschrijding zorgt echter komend jaar dat we € 3,1 miljoen en tot en met 2023 € 9,4 miljoen niet aan andere belangrijke doelen kunnen besteden, zoals veiligheid, bereikbaarheid en duurzaamheid. We willen graag als raad zicht hebben op de mogelijke maatregelen om voor het einde van deze raadsperiode binnen het rijksbudget uit te kunnen komen. Niet blind en ten koste van alles bezuinigen, maar ook niet blind de overschrijding accepteren met de gedachte dat het gratis geld is en dat geld alles oplost. Daarom hebben we een motie ingediend.

>> Motie 1. Budget sociaal domein

Groen gaat de VVD aan het hart

Groen is in onze gemeente belangrijk voor een Overbetuwe waar het goed leven is. Vorig jaar is ons amendement aangenomen waarmee het onderhoud van ons openbare groen naar een hoger niveau wordt gebracht. Helaas zien we hier in de praktijk nog weinig van. In deze lijn steunen we de motie van GroenLinks voor bomenbeleid. Niet omdat we vinden dat er niets meer mag met bomen, maar wel omdat we vinden dat we zuinig op onze bomen moeten zijn.

Zwemmen in Overbetuwe

Na de behandeling van vorige week mag duidelijk zijn dat we als VVD graag geld uit trekken voor vernieuwing van het zwembad in Elst, maar ook dat we vinden dat bekeken moet worden of we een zwembad in het westen van de gemeente open kunnen houden. Wij steunen dan ook de motie 11. Zwemmen in Overbetuwe.

Bibliotheek

Er worden in de Kadernota extra middelen uitgetrokken voor de bibliotheek. We erkennen dat de bibliotheek een belangrijke sociale functie kan vervullen in de kernen. We denken echter dat andere partijen dat mogelijk ook zouden kunnen doen en zien de bibliotheek dan ook meer als een middel dan als een doel opzichzelf. Om die reden hebben we samen met het CDA een amendement ingediend.

Burgerparticipatie

Het college moet nu echt werk gaan maken van burgerparticipatie. Daarom steunen we de motie van GBO hierover. Het college moet ook meer open staan voor inbreng vanuit de gemeenteraad. Te vaak worden wensen vooruitgeschoven omdat er nog een beleidsnota aan komt. Zo werd ook ons verzoek om staffeling in de tarieven voor sportvelden niet overgenomen in afwachting van de sportnota. Toch hopen wij dat het college ons voorstel om kleinere clubs minder te laten betalen per veld dan grotere overneemt. Kadernota 2020 - VVD bijdrage 1^e termijn – 2 juli 2019 P. 3/3

Organisatie

Een goede ambtelijke organisatie is essentieel voor onze gemeente. We kunnen nog zo'n goede raad en college hebben, zonder goede ambtenaren komen we nergens.

Wij hebben vorig jaar bij de Kadernota aandacht gevraagd voor de ambtelijke organisatie. Die aandacht en onze motie is terecht niet opgepakt als kritiek, maar als zorg en wens om de organisatie te versterken. Dank voor aandacht en terugkoppeling in deze Kadernota voor dit onderwerp en onze motie van vorig jaar.

We hebben de indruk dat onder het huidige management goede stappen in de organisatie worden gezet. Het is echter niet veel meer dan een indruk. Naar aanleiding van de Kadernota en de informatiememo van het college hebben we enkele vragen:

- ○ Wat is het nieuwe beleid?
- ○ Waar liggen de nieuwe prioriteiten?
- ○ Hoe wordt Overbetuwe "employer of choice" – een organisatie waar de ambtelijke toppers graag willen werken?

Vragen waarover wij binnenkort graag worden bijgepraat.

Het beeld ontstaat dat het college de oplossing nu vooral zoekt in meer capaciteit en meer inhuur. Dat vinden we geen goede ontwikkeling. Wij willen vooral insteken op een sterke en kwalitatief goede organisatie. Over groei van capaciteit zonder goede onderbouwing en vooral externe inhuur zijn we veel minder enthousiast. Daarom hebben we een motie ingediend.

>> Motie 2. Personeelsbudget

Kortom

De VVD is ook na deze kadernota positief, maar we concluderen ook dat:

- • De gemeenteraad beter en effectiever zou moeten functioneren ○ Komend jaar gaan we een slag maken
- ○ Als raad moeten we lef hebben om heldere keuzes te maken – ook richting college
- • Het college volop gaat investeren. We kijken uit naar de resultaten, maar zeggen ook: ○ Wees kritisch op uitgaven en bewaak de algemene reserve
- ○ Geef inwoners en de raad de ruimte voor invloed op beleid en acties
- • De uitdagingen voor de ambtelijke organisatie onderkend worden. We zijn echter niet geheel gerust op de aanpak daarvan. Geen voorstander van meer capaciteit en meer inhuur. ○ Kies voor kwaliteit en maak keuzes
-

Het is goed leven in Overbetuwe

Een gemeente waar je als inwoner en ondernemer waar voor je geld krijgt.

Maar nog geen gemeente waar je "gulden een daalder" waard is.

Bijlage 6:

Bijdrage BOB kadernotadebat.

Voorzitter, college, collega's,

Ik wil dit jaar beginnen met een citaat van John Lennon:

"Het leven is wat er gebeurt, terwijl je andere plannen maakt".

Ter bespreking ligt de kadernota 2020. Hierin staan de plannen van het college en wij – eenvoudige raadsleden – worden geacht hier iets van te vinden. Als ik deze kadernota leg op de kadernota's van de afgelopen jaren dan bespeurt BOB weinig verschil. Een bijna willekeurig samenspel van veelal doordachte plannen, die ogenschijnlijk als los zand met elkaar verbonden lijken te zijn. Een visiestuk kunnen wij het niet noemen.

Duidelijk wordt wel – en terecht – dat het goed gaat met Overbetuwe en dat het goed is om in Overbetuwe te wonen. We hebben een prachtige gemeente, de lasten zijn laag, we doen veel voor de burgers en de financiën lijken op orde. Er zijn veel goede dingen gebeurd het afgelopen jaar. En dat geeft vertrouwen voor de toekomst. De waarschijnlijke komst van Rijnstate naar het stationsgebied. Een goede prestatie van het college, maar dan wel even met dank aan de partijen en het burgerinitiatief, die er ruim 5 jaar geleden voor gezorgd hebben, dat er daar nog een perceel is om op te bouwen. En de bouw van deze polikliniek lost ook eindelijk een slepende frustratie van mij op. De slingertunnel gaat nu eindelijk eens ergens omheen slingeren. We hebben een nieuwe burgemeester gekregen, die een zeer goede eerste indruk bij BOB heeft achtergelaten, hoewel het verschil van inzicht tussen haar en mij over de volgorde van sprekers in haar eerste vergadering mij wel extra waakzaam gemaakt heeft.

Even een citaat van Thorbecke:

“Niemand heeft het ideaal in de hand; doch waarheen stuurt hij, die het niet in het oog heeft?”

Ook wij als raad hebben het ideaal niet in de hand, maar we hebben wel de plicht om het in ieder geval na te streven. En functioneren wij als raad ideaal? We doen ons best, maar is dat voldoende? Worden we nog niet veel te vaak gezien als onderdeel van de gemeentelijke organisatie, terwijl wij er juist volkomen los van moeten staan om onze taak naar behoren uit te voeren? Dat betekent een cultuuromslag voor ons, maar ook voor het college en de ambtelijke organisatie. En kunnen wij de huidige relatief veilige modus verlaten? BOB heeft vaak het gevoel, dat we bij het begin van menig dossier erg mager, wellicht zelfs onvoldoende, worden ingelicht en er ons op het einde vaak weinig anders overblijft dan al dan niet sputterend in te stemmen. Hebben wij als raad de kracht om bijtijds de juiste indringende vragen te stellen om ook gedurende het proces actief mee te kunnen denken en sturen. In die zin ben ik trots op de opmerking, die ik wel eens hoor: “BOB stelt wel erg veel schriftelijke vragen en maakt veelvuldig gebruik van het vragenuur”. Dat zullen we ook vooral blijven doen en niemand zal ons daar aan hinderen.

We gaan verder met een citaat van Godfried Bomans:

“Zelf mondharmonica spelen is een hogere bezigheid dan luisteren naar Bach”.

BOB heeft wel eens het idee, dat de onderwerpen, die we in de raad behandelen veelal vanuit het college of de ambtelijke organisatie komen. Het lijkt er wel eens op, dat er een soort filter is, die bepaalt wat er wel of niet in de raad behandeld wordt. In de ogen van BOB is dit volkomen onjuist. Een goede raad bepaalt haar eigen agenda. Er moet alleen bepaalt worden in welk evenwicht onderwerpen uit de raad en van het college en de ambtelijke organisatie op de definitieve raadsagenda komen en bij deze afweging moeten de raadsleden in de agendacommissie – in ons geval het presidium – de doorslaggevende stem hebben. De gemeenteraad is immers het orgaan, dat los van college en gemeente beleid controleert en richting geeft. Iedere andere benadering is een minachting voor de kiezer, die deze raad gevormd heeft.

We worstelen allemaal met het betrekken van de burger bij de politiek. Hun interesse wekken en hen meenemen. Dit betekent niet altijd de burger gelijk geven, maar het betekent wel uitleggen waar je mee bezig bent en waarom je dat doet. Soms is daar een helder statement voor nodig. Zijn wij als politiek ook niet vaak zelf de belemmering, die de kloof tussen politiek en burger veroorzaakt. Onvolledige informatie, denken dat we het beste voor de burger doen zonder kennis genomen te hebben van wat de burger echt wil, de burger pas betrekken als de besluiten eigenlijk al gevallen zijn en onomkeerbaar en niet te vergeten ons somtijds ambtelijke taalgebruik. In de huis-aan-huisbladen is ruimte voor het college om de burger op de hoogte te stellen van hetgeen hen bezighoudt en wat ze doen. Ik stel bij deze voor om – naar Winterswijk's voorbeeld – op een pagina maandelijks iedere fractie de gelegenheid te geven om kort terug te blikken op de laatste raadsvergadering. Ik heb hier graag een reactie van het college op.

Tot slot nog een enkele opmerking op inhoud:

- Net als andere gemeenten tobben we met de uitgaven, maar ook met het realiseren van de echte transitie. Recent hebben we goede afspraken gemaakt over het proces. We moeten ons blijven richten op de burger en niet alleen op de aanbieder.
- Diverse kleine voorstelletjes voor extra personeel. We moeten terug naar een heldere norm en een college en directie, die zorgen voor een doelmatige inzet en plezier in het werk.
- De Zwembaden. Er worden door het CDA grote risico's genomen, dat verwachtingen niet waargemaakt kunnen worden en dat we straks mogelijk voor relatief veel geld twee minimale zwembaden hebben. Laten we het onszelf gunnen om op basis van alle feiten en wensen een goede afweging te maken.

Dames en Heren,

Ik kom toe aan een afronding. Het feit, dat BOB er voor gekozen heeft om eerder een politiek statement te doen dan inhoudelijk in te gaan op de kadernota mag gezien worden als een verklaring, dat we best content zijn met deze kadernota. Ik stelde al, dat het een voorrecht is om in Overbetuwe te wonen en deze kadernota heeft alle ingrediënten om dit ook in de toekomst zo te houden. Op enkele zaken zullen we bij de behandeling van de begroting dit najaar nog terugkomen. Zie de andere zaken, die ik in mijn betoog aan de orde gesteld heb als hartenkreten. Hartenkreten, die bij kunnen dragen aan een nog mooier en transparanter Overbetuwe. En dat willen we toch allemaal. Ik wil afsluiten met een citaat van Winston Churchill. Een citaat, dat ik heel Overbetuwe gun. ***“Ik ben optimist; het lijkt mij niet zinvol om iets anders te zijn”.***

Bijlage 7:

PvdA Overbetuwe – inbreng kadernota 2020

Voorzitter, u kunt al wat meer gerust achterover gaan zitten, nu. Driekwart van de raadsinbreng in eerste termijn hebben we immers gehad.

Ik ben benieuwd naar uw eerste ervaringen met de Overbetuwse aanpak voor het geven van richtlijnen voor de nieuwe begroting.

Stuurt de raad in uw ogen scherp genoeg op de eigen agenda? Stelt het college de raadsleden met de kadernota voldoende in staat om hun kaderstellende taak goed uit te voeren? Interessant om op een later moment uw mening te horen.

Zeker zijn van een fatsoenlijk salaris. Goed werk is de basis voor een goed leven.

Je moet zeker kunnen zijn van een goede en betaalbare woning. Daarom moet er weer eerlijk volkshuisvestingsbeleid gevoerd worden.

De PvdA wil op de voet kunnen volgen of er elk jaar voldoende betaalbare woningen worden gebouwd.

Wij vragen de wethouder om de raad hier actief over te blijven informeren.

De PvdA wil ook dat inwoners in Overbetuwe zeker zijn van goede zorg. Dit betekent meer investeren in preventie. En niet investeren in het optuigen van een nieuwe door de gemeente opgelegde organisatie.

Zeker zijn van een schone en leefbare planeet. Onze economie en onze samenleving moeten groener worden. Maar dat gaat alleen lukken als de plannen ook realistisch zijn. Als ze groen én eerlijk zijn.

De PvdA vraagt aandacht voor inwoners die onvoldoende inkomen hebben om voor energiemaatregelen consumptief of hypotheckair te kunnen lenen of die te oud zijn.

Vanuit de provincie is geld beschikbaar voor financiering van energiemaatregelen.

Overbetuwe moet aan deze mogelijkheid deelnemen door co-financiering. De wethouder is bezig met voorstellen. Op welke termijn kan de raad deze voorstellen verwachten en passen de maatregelen binnen het beschikbare budget voor duurzaamheid?

Voorzitter, ik heb gezegd dat de PvdA zich zou inhouden met het indienen van amendementen en moties. Het zijn er twee geworden.

In voorgaande jaren heeft de raad bij de Kadernota en begroting al een zeer groot aantal uitspraken aangenomen. In de uitvoeringsagenda 2018 - 2022 zijn vijftig speerpunten benoemd. Het college is nu echt aan zet om dit alles in concrete daden om te zetten.

Als we naar de nieuwe PNL-posten in de Kadernota 2020 kijken, dan zien we dat de ambtelijke organisatie in zijn voegen kraakt.

Voor allerlei taken is er nieuwe formatie nodig. Dit is meer dan een signaal voor de raad om voorzichtig te zijn met nieuwe wensen en taken, die een groot beroep doen op de organisatie. De PvdA vindt het zorgelijk dat het college de raad niet eerder heeft meegenomen in de problemen met de uitvoering.

Wij vragen de portefeuillehouder waar dit aan ligt en hoe de raad in de toekomst eerder wordt geïnformeerd over uitvoeringsproblemen. Stel de raad in de gelegenheid om samen met u verantwoorde keuzes te maken.

Voorzitter, kijk ik naar de financiële uitgangspunten van het coalitieprogramma, dan stel ik vast dat de meeste maatregelen aan de kant zijn gezet.

Maatregel 3 luidt: 'Onze taken voor het sociaal domein voeren we uit binnen het door het Rijk verstrekte budget'.

VVD, CDA en tot mijn afgrijzen ook GroenLinks, proberen deze maatregel overeind te houden door het indienen van M-1 over het budget voor het sociaal domein.

Hoe verantwoorden CDA, VVD en GroenLinks het richting onze inwoners van Overbetuwe dat er in 2022 al € 3,1 miljoen minder beschikbaar is voor uitgaven voor noodzakelijke zorg.

Hoe verhoudt zich dat tot de maatregel 7 van deze coalitie om voor het oplossen van tekorten te kiezen voor maatregelen met minimale maatschappelijke impact?

Maatregel 6 uit het coalitieprogramma is om de uitgaven voor het programma nieuwe lasten (PNL) te temperen (maatregel 6). In werkelijkheid is er elke Kadernota sprake van een verdubbeling.

In de kadernota 2018 (met jaarschijven tot en met 2021) zijn de nieuwe structurele uitgaven € 402.151.

In de kadernota 2019 (met jaarschijven tot 2022) bedragen die nieuwe structurele uitgaven € 1.073.436.

En in deze kadernota 2020 (met jaarschijven tot 2023) gaat het om € 2.256.601.

Bij elke kadernota een verdubbeling. Hoezo tempering van uitgaven?

Het college verloochent zijn eigen financiële uitgangspunten.

Het coalitieprogramma is aan vervanging toe. Misschien is het tijd voor een nieuw raadsprogramma.

Voorzitter, ik licht onze amendementen kort toe.

Het meerjarenperspectief wordt nu gekunsteld positief gehouden door een onttrekking uit de algemene reserve te doen. Spaargeld wordt ingezet om de jaarlijkse uitgaven in evenwicht te brengen met de inkomsten. Terwijl je eigenlijk de uitgaven zou moeten aanpassen aan je inkomsten. Dat vertellen we aan onze inwoners, die een schuldenregeling vragen. Dat zou ook moeten gelden voor de gemeente. A-4 regelt dat.

Volgend jaar herdenken we 75 jaar leven in vrijheid. Een enorme verdienste van internationale samenwerking. Om 'herdenken, beseffen en beleven' meer zichtbaar te maken voor onze inwoners stellen wij voor om in Driel een beeldtenis van generaal Sosabowski te plaatsen. Een kunstwerk dat gelijk is aan het beeld van hem dat in Warschau staat.

Steun het leven in vrijheid en A-2. Dank aan de wethouder voor zijn inbreng om een juiste dekking te vinden.

Voorzitter, ik sluit mijn inbreng in eerste termijn af met een gedicht van Rutger Kopland

Volgens mij sluit het aan bij wat de raad vanavond aan het doen is.

'Het kiezen van een Ansichtkaart'

Op de Ansichtkaart staan een paar mannen
ze spelen pétanque onder een plataan
aan hun voeten de kogels die ze hebben gegooid

ze hebben het spel stilgelegd en denken na
ze staan in een kring met hun hoofden gebogen
over wat daar ligt

er ligt een probleem
zo hebben hun kogels nog nooit gelegen

ik kan blijven kijken naar deze kaart
het zal daar bijna avond zijn, de schaduwen
zijn al lang, het einde van een warme dag

en terwijl er daar niets beweegt
groeit onzichtbaar langzaam een vraag

de vraag: wat nu
ik zou je deze kaart graag willen toesturen.

Dank u voorzitter. In tweede termijn ga ik in op de ingediende amendementen en moties.

namens de **PvdA**

Elbert Elbers
fractievoorzitter.

Bijlage 8:

Kadernota 2020 Bijdrage van de ChristenUnie

Geachte voorzitter, leden van de raad

SAMEN RECHT DOEN

Afgelopen vrijdag en zaterdag was ik aanwezig bij het bestuurderscongres van de ChristenUnie . Dit congres stond in het teken van **Samen- recht- doen.** **Eén zin, maar het zijn ook aparte onderwerpen.**

Dit thema is voor mij de inspiratie voor vandaag bij mijn beschouwing en de bespreking van de Kadernota 2020.

Bij Samen denk ik er vooral aan dat wij hier samen met de samenleving, (dat is inclusief) afspraken maken over het te voeren beleid in Overbetuwe

Dat betekent dat iedereen mee mag doen en mee kan doen

Dat is ook: Recht doen

Dan gaat het over het sociaal domein, preventie en nazorg, hulp en ondersteuning bij schulden/ opvoedondersteuning;

En over de Participatiewet: meedoen. Bij mensen met een beperking (wie van ons heeft dat niet?) zorgen dat aangeboden werk aansluit bij talenten en mogelijkheden van mensen: bij wat iemand wél kan! Onze woordkeuzes aanpassen: Niet zeggen : werk voor **mensen met een afstand** tot de arbeidsmarkt maar ervoor zorgen dat werk niet teveel afstand heeft tot mensen.

Ook niet meer spreken over **laag**opgeleiden en **hoog**opgeleiden, maar wellicht : anders opgeleiden/praktisch/theoretisch?

Meedoen in het arbeidsproces als dat **kan**, maar ook samen doen, deelnemen aan activiteiten, sport, muziek ontmoeting en gezelligheid.

Ook eenzaamheid is niet iets wat de overheid alleen kan oplossen maar het is een taak voor ons allemaal: opmerkzaam zijn en aandacht schenken aan mensen om ons heen, echt zien wie de ander is.

Samen- doen

Bij het Sociaal Domein blijkt dat er professionele zorgverleners zijn die veel winst maken. Ook zijn er die gericht zijn op groei van hun organisatie. Wij zijn doorgeschoten naar **Jeugdwet, zorgplicht** en **zorgrecht**. Dit zijn negatieve termen en bevorderen ook negatief gedrag. Er ligt een focus op de probleemkant van mensen. Ik las dat bij de Jeugd GGZ 1 op de 8 kinderen een diagnose heeft waarbij prof. hulp nodig lijkt. Dat is erg veel! **Ons** doel bij de transformatie is: **minder** professionele zorg, méér voor-zorg: verlenen van ondersteuning en van zorg die echt nodig en relevant is. En de eigen mogelijkheden versterken. Er zijn en worden stappen gezet:

o.a. bij Beschermingsbewind/ Integraal armoedebeleid, Samen Overbetuwe.

Een duidelijke visie en koers is noodzakelijk .

Samen met alle partners: Recht Doen aan iedereen.

Deze thema's zijn ook de ChristenUnie punten, waar wij ons in de vorige raadsperiode sterk voor hebben gemaakt . Er wordt voortgebouwd op wat er al is bereikt. Daar willen we graag over blijven meebeslissen..

Een inclusieve samenleving, daar gaan we voor: Dat iedereen mee kan doen, en er toe doet.

Er was op het Bestuurdescongres o.a. een inleiding van prof. Dr. Corinne Dettmeijer over **mensenhandel, misbruik, ondermijning en uitbuiting** .

Dit komt meer voor dan je zou denken!

Wij moeten er rekening mee houden dat deze misstanden **ook in onze gemeente plaatsvinden**.

Laten we opmerkzaam zijn, mooie leugens en makkelijke woorden onderscheiden: onze ogen open houden en niet wegstijven van moeilijke situaties. En in Actie komen. Een budget ivm veiligheid is daarom relevant.

Dat is ook Samen en Recht en Doen.

Het Klimaatakkoord.

Samen kijken wat voor een ieder (ook financieel) haalbaar is en de lasten eerlijk verdelen. We zijn blij met de huidige landelijke ontwikkelingen: ook: Samen Recht Doen.

Extra inspanningen worden geleverd bij de **routekaart duurzaamheid**.

Warmteplan(wijkgerichte uitvoeringsplannen van het gas) operatie Steenbreek/ méér groen en minder tegels en stenen. Belangrijk is de samenwerking met burgerinitiatieven.

Het punt "duurzame mobiliteit" is een mooi voorbeeld voor een stap in de goede richting van samenwerking met het oog op duurzaamheid, en optimaal houden van verbindingen tussen onze kernen, maar helaas, de bus met **Geen dienst** komt nog steeds elk uur voorbij. Overleg met de Provincie dus .DOEN!

De Kadernota

Dank voor de markt die er is gehouden, en de beantwoording van alle vragen die zijn gesteld. Dat was ook samen doen!

Dank aan Griffie en ambtelijke organisatie

Een duidelijke Kadernota, zeker in samenhang met de Uitvoeringsagenda die wij in November vorig jaar hebben vastgesteld.

Ondanks de overschrijdingen in het Sociaal domein, maar ook dankzij de Meicirculaire waarbij daarvoor meer geld beschikbaar komt , staan wij er financieel goed voor.

Er wordt al aangegeven dat deze extra rijksmiddelen in mindering worden gebracht van de dekking vanuit de Algemene Reserve. De Provincie maakt voor deze constructie een uitzondering voor de komende vier jaar. Anders zou dit leiden tot een structureel begrotingstekort.

De ChristenUnie vindt dit ook een verantwoorde keuze.

Het voorschot op de verwachte winstuitkering van GEM Westeraam staat bij de stortingen van dit jaar, waardoor het verwachte saldo van de AR niet al te veel naar beneden gaat.

Het verloop van de AR is dus lager dan eerst verwacht, maar voor de ChristenUnie is dat geen probleem.

U heeft onze **wensen** en **prioriteiten** gehoord bij de verschillende onderwerpen : samen recht doen.

Er zijn veel grote plannen al in uitvoering en er staan een aantal posten voor PM genoteerd, waarbij nog niet duidelijk is wat deze bedragen zullen zijn. wat ons betreft moeten we daarom even pas op de plaats maken met **nieuwe ambities!**

(PM posten: quikscanschoolgebouwen/grondkosten/zwembad/aankoop-regeling Knoop 38/

Wij hebben samen met het CDA en Groenlinks Motie 6. Dorpshart Zetten ingediend.
Inmiddels door de meeste fracties ondersteund. Een verzoek om de mogelijkheden te inventariseren om de plannen van de werkgroep Dorpshart Zetten te kunnen realiseren.

De Moties M5 mobiliteit, M10 Bomenbeleid en M16 afvalscheiding hebben wij mede ingediend/ondersteund..

Voorzitter, De ChristenUnie gaat graag in op uw uitnodiging om **Samen** vorm te geven aan onze bloeiende gemeente waar het voor **iedere** inwoner goed leven zal zijn.

Samen Recht Doen.

Tot zover mijn eerste termijn, dank u wel voorzitter,

j.j. van brakel-huijgen ,
fractievoorzitter / 2 juli 2019.

Bijlage 9: A-1

Amendement

Registratienummer: CONCEPT

Agendapunt : Kadernota 2020

Datum : 2 juli 2019

De fracties van: Burgerbelangen Overbetuwe en CDA Overbetuwe

Ondergetekende(n) stellen voor om in het conceptraadbesluit toe te voegen na “De Kadernota 2020 vast te stellen”, de tekst: “met dien verstande dat in het Programma Nieuwe Lasten (PNL) 2020 – 2023 in 2020 een post van 50.000 euro wordt toegevoegd voor de realisatie van veilige(r) oversteken over de Ceintuurbaan, van de Vierslag.”

Toelichting:

Lange tijd waren delen van de Ceintuurbaan een bouwstraat. Inmiddels is de weg (op een aantal kruisingen na) voltooid. De nieuwe inwoners weten weliswaar dat de Ceintuurbaan als 50-km weg was voorzien, maar vinden het belangrijk de (ervaren) verkeersveiligheid voor overstekend langzaam verkeer te verbeteren. Het is goed om te realiseren dat alleen al de wijk Vierslag Midden 133 woningen omvat met veel gezinnen met (kleine) kinderen.

Zowel de kruising Weegschaal / Batavorum (die voor de Vierslag de meest directe verbinding met de scholenzone is) als het kruispunt Stier / Mansio vragen om een aanpak. Allereerst om een oplossing van de huidige onlogische inrichting (wat tot onvoorspelbaar gedrag leidt). Bewoners hebben hierover met diverse partijen een presentatie gedeeld. Dit is wellicht ook iets voor het gesprek met de GEM Westeraam bij de oplevering. Maar er is meer dan dat nodig. Hierover zijn inwoners en de gemeente inmiddels in gesprek.

De Kadernota meldt een verwachte winstneming van 486.000 euro bij Westeraam, maar nog geen budget om dit punt aan te pakken. Dit amendement strekt ertoe om een voorlopig budget te reserveren en het College uit te nodigen bij de begroting 2020 met een concreet voorstel te komen (bij voorkeur na overleg met de betrokken inwoners en het wijkplatform Elst Oost).

Overigens realiseren indieners zich dat tegelijkertijd dat in het kader van de afronding van de wijk Westeraam, ook nog een voorstel in de pijplijn zit om een aantal gronden ten oosten van Westeraam

aan te kopen, waarvoor nog geen structurele dekkingsmiddelen zijn gevonden en die desgewenst ook uit genoemde winstneming zal moeten worden gedekt.

Ondertekening en naam:

Ard op de Weegh, Burgerbelangen Overbetuwe (BOB)

Dennis Janssen, CDA Overbetuwe

Rik van den Dam, GroenLinks Overbetuwe

Roel Eefting, D66 Overbetuwe

Henk Vreman, GBO

Bijlage 10:

A-2 Amendement

Registratienummer: CONCEPT

Agendapunt : 5. Kadernota 2020
Datum : 2 juli 2019

Titel : **75 jaar vrijheid herdenken met bronzen beeld
generaal Sosabowski**

De fractie van : PvdA

Ondergetekende stelt voor om het concept-besluit als volgt aan te vullen::

1. De Kadernota 2020 vast te stellen met de volgende toevoeging:

1. in het Programma Nieuwe Lasten 2020 - 2023 - nieuwe PNL-posten in Kadernota 2020 voor de jaarschijf 2020 een bedrag op te nemen van € 20.000,00 voor het plaatsen van een bronzen beeld op sokkel van generaal Sosabowski, gelijk aan de uitvoering van het beeld in Warschau, Polen;
2. Het bronzen beeld te plaatsen in Driel;
3. de eenmalige kosten te dekken uit de algemene reserve..

Toelichting:

In 2020 herdenken Nederland en Overbetuwe 75 jaar vrijheid na het einde van de Wereldoorlog II in mei 1945. Volgend jaar willen wij gezamenlijk 75 jaar vrijheid vieren en ons ook richten op de nieuwe jonge generatie, die we moeten blijven informeren. En graag willen betrekken bij wat er in onze regio is gebeurd 75 jaar geleden.

In de Airborne Region bestaat een regioprogramma, opgesteld langs de pijlers Herdenken, Beseffen en Beleven. Voor dit programma zijn financiële middelen beschikbaar, ook vanuit de gemeente Overbetuwe.

In het dorp Driel bestaat al veel aandacht voor de inzet van de 1e Poolse Onafhankelijke Parachutisten Brigade. Stanisław Sosabowski werd in 1941 commandant van de Brigade. Om 'Herdennen, Beseffen en Beleven' nog meer inhoud te geven is het plaatsen in Driel van een beeldtenis van de Commandant, gelijk aan de uitvoering van het beeld in Warschau, een uitdrukking van de dank van de Overbetuwe inwoners voor de bijzondere inzet voor onze vrijheid door deze Poolse Onafhankelijke Parachutisten Brigade. En een mogelijkheid om 'Herdennen, Beseffen en Beleven' met eigen ogen te aanschouwen.

Ondertekening en naam:

PvdA Cécile de Boer

GL Hanno Krijgsman

Bijlage 11: A-3

Amendement

Registratienummer: CONCEPT

Agendapunt : 5 Kadernota 2020
Datum : 02-07-2019

De fractie van: GroenLinks Overbetuwe, PvdA

Ondergetekenden stellen voor om het eerste punt van het conceptbesluit als volgt te wijzigen:

- De kadernota gewijzigd vast te stellen met dien verstande dat de ingeboekte besparing op het sociaal domein structureel geschrapt wordt en extra wordt onttrokken uit de algemene reserve.

Toelichting:

Er ligt veel druk op het sociaal domein en jeugdzorg in het bijzonder. Er wordt veel verwacht van Overbetuwe Samen. GroenLinks denkt dat dit terecht is maar ziet ook een risico om vanaf 2021 al een bezuiniging in te boeken.

De portefeuillehouder heeft eerder aangegeven dat Overbetuwe Samen geen bezuinigingstaakstelling betreft. Tegelijkertijd zien we in de kadernota een besparing van 1,5 miljoen in 2023 staan. Als antwoord op vraag om een onderbouwing van deze 1,5 miljoen wordt gesteld dat:

“We verwachten met de veranderingen binnen Overbetuwe Samen een beweging naar voren te bereiken: van dure maatwerkvoorzieningen naar algemene voorzieningen, meer grip op de toegang, minder administratieve druk en betere samenwerking (ontschotten). En hiermee te komen tot een verlaging van de kosten.”

Daarnaast wordt gesteld dat:

“Er is door het Rijk reeds toegezegd dat er aanvullende middelen komen; dit zal echter niet genoeg zijn om het tekort te dekken. Wij verwachten echter door de veranderingen binnen Overbetuwe Samen, verbeteren van de monitoring en het realistisch begroten dat we in staat zijn om binnen de totale beschikbare middelen de ondersteuning te bieden.”

Het lijkt erop dat er wel degelijk een druk om te besparen op Overbetuwe Samen ligt. In deze fase is dat onwenselijk zeker omdat informatie over toenemende vraag naar jeugdzorg, die besparingen verder onder druk zet, nog niet beschikbaar is voor de Raad. Wij hebben vertrouwen in Overbetuwe Samen en de efficiency die dat op kan leveren, echter zal dit niet al in 2021 merkbaar zijn. Een sterke toegang en de juiste professionals aan de voorkant kan onnodige doorverwijzingen voorkomen, maar

is ook drempelverlagend, waardoor het aantal hulpvragen aanvankelijk zal toenemen. Bovendien gaat de grootste geldbulk in de jeugdzorg op dit moment naar een klein percentage van langslappende zware problematieken, waarvan de oorzaak zich uitstrekt over meerdere generaties. De kosten hiervan zijn, in welk systeem dan ook, niet in één of twee jaar terug te dringen.

Ondertekening en naam:

GroenLinks Overbetuwe
PvdA

Rik van den Dam
Elbert Elbers

Bijlage 12:

A-4

Amendement

Registratienummer: CONCEPT

Agendapunt : 5. Kadernota 2020
Datum : 2 juli 2019

Titel : werkelijk beeld meerjarenperspectief

De fracties van: PvdA, GroenLinks

Ondergetekenden stellen voor om het eerste punt van het conceptbesluit als volgt te wijzigen:

1. De kadernota gewijzigd vast te stellen, met dien verstande dat de onttrekking aan de algemene reserve voor de gestegen lasten voor het sociaal domein wordt beperkt tot een bedrag gelijk aan de onttrekking - positief begrotingssaldo voor de betreffende jaarschijf plus eventuele nieuw opgenomen posten naar aanleiding van de Kadernotabehandeling in de raad van 2 juli 2019.

Toelichting:

Er worden nu veel middelen onttrokken aan de Algemene Reserve voor dekking van stijgende uitgaven voor het Sociaal Domein, terwijl in het meerjarenperspectief wel positieve begrotingssaldo's worden gepresenteerd. Door een lagere onttrekking ontstaat een meer met de werkelijkheid overeenkomend beeld van de financiële huishouding van onze gemeente. De betreffende bedragen zijn:

1. voor de jaarschijf 2020: € 3,1 miljoen - positief begrotingssaldo € 850.000 = € 2.250.000 + PM;
 2. voor de jaarschijf 2021: € 2,6 miljoen - positief begrotingssaldo € 606.000 = € 1.994.000 + PM;
 3. voor de jaarschijf 2022: € 2,1 miljoen - positief begrotingssaldo € 1.180.000 = € 920.000 + PM;
 4. voor de jaarschijf 2023: € 1,6 miljoen - positief begrotingssaldo € 1.260.000 = € 340.000 + PM.
- Totale onttrekking aan algemene reserve: € 5.504.000 (+ PM) in plaats van € 9.400.000 (lagere onttrekking: € 3.896.000 + PM).

Ondertekening en naam:

PvdA Elbert Elbers

GroenLinks Rik van den Dam

Bijlage 13:

A-5

Amendement

Registratienummer: CONCEPT

Agendapunt : 5 Kadernota 2020
Datum : 02-07-2019

De fractie van: GroenLinks Overbetuwe, PvdA

Ondergetekenden stellen voor om het eerste punt van het conceptbesluit als volgt te wijzigen

- De kadernota gewijzigd vast te stellen met de volgende aanpassing:

Te schrappen:

- In het programma nieuwe lasten 2020-2023- nieuwe PNL posten in Kadernota 2020 op bladzijde 16 post nummer 22 Nieuwbouw zwembad en overdekte sportaccommodatie.
- Alle aan deze PNL post gerelateerde teksten

De vrijkomende financiële middelen toe te voegen aan het begrotingssaldo

Toelichting:

Het financiële perspectief van de gemeente Overbetuwe is onzeker. Er zijn veel ontwikkelingen gaande in het sociaal domein die vragen om voorzichtigheid. Om er voor te zorgen dat we een toekomstbestendige gemeente blijven vindt GroenLinks het onverstandig om een dergelijke grote verplichting op te nemen in het meerjarenperspectief.

Daarnaast is er nog geen visie op de zwembaden ontwikkeld en is het prematuur om een dergelijk groot bedrag te reserveren voor een zwembad terwijl juist uit de visie moet blijken waar zwembaden moeten zijn en aan wat voor zwembaden er behoefte is..

Ondertekening en naam:

GroenLinks Overbetuwe
PvdA

Rik van den Dam
Elbert Elbers

Bijlage 14:

A-6

Amendement

Agendapunt : 5 Kadernota 2020
Datum : 2 juli 2019

De fractie van : VVD

Ondergetekende stelt voor om het concept-besluit als volgt aan te vullen::

1. De Kadernota 2020 vast te stellen met de volgende wijziging:

de Kadernota 2020 aan te passen op het onderdeel "Programma Nieuwe Lasten 2020-2013 – nieuwe PNL-posten in Kadernota 2020, Programma 8. Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting, nr. 35 Ontwikkeling locaties woonwagendplaatsen"

te schrappen:

- a. Investeringsbudget jaarschijf 2020 € 200.000
- b. Investeringsbudget jaarschijf 2021 € 200.000

en te vervangen door:

PM op te nemen onder "Programma 8. Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting". En voor de begroting te specificeren en te onderbouwen en deze niet eerder vrij te geven dan na instemming van de raad met besteding daarvan.

Toelichting:

De kosten voor onderzoek, RO-procedure en 250 uren te besteden aan werkzaamheden voor 6 standplaatsen met onderzoek naar uitbreidingsmogelijkheden staan niet in verhouding tot het bedrag dat wordt opgevoerd. De kosten voor eventuele grondaankoop en realisatie zijn niet in de betreffende PNL post meegenomen.

Ondertekening en naam:

Karel Grimm VVD

Henk Vreman GBO

Bijlage 15:

A-7

Amendement

Registratienummer: CONCEPT

Agendapunt : Kadernota 2020

Datum : 2 juli 2019

Titel : Knuffelbijen

De fractie van: GBO

Ondergetekende(n) stelt voor om in het conceptraadbesluit als volgt aan te vullen:

De Kadernota 2020 vast te stellen met de volgende toevoeging:

1. In het Programma Nieuwe Lasten 2020-2023- nieuwe PNL-posten in Kadernota 2020 voor jaarschijf 2020 een bedrag op te nemen van €10.000,00, ten laste van de Algemene Reserve
2. Dit bedrag vrij te maken voor een eerste (proef)jaar

Toelichting:

Overbetuwe hecht aan het belang van de aanwezigheid van voldoende bijen voor landbouw en natuur.

Hiertoe is een hulpprogramma gestart voor het buitengebied en de gemeente stelt, i.s.m. de provincie, gratis bomen en struiken beschikbaar.

Ook Gemeentebelangen Overbetuwe, is blij met dit initiatief.

Voor de bijenhotels, houten bouwwerk met gaten waar bijen zich kunnen vestigen, is de keuze voor het buitengebied minder noodzakelijk. „In bijenhotels zitten vaak solitaire bijen, dus geen hele volken. Die kunnen steken, maar alleen als ze menen dat het volk in gevaar is. Solitaire bijen steken vrijwel nooit, ze gaan dan immers dood wat zou betekenen dat hun nageslacht ook verloren is. Een bijenhotel zou je om die reden ook in de dorpen een plekje kunnen geven.”

De “knuffelbij” is niet een bij die letterlijk geknuffeld kan worden, maar zijn bijen die makkelijk thuis te houden zijn. Er wordt een kastje geleverd met daarin cocons die in het voorjaar uitkomen en aldus een vaste woonplek vormen in de tuinen van onze inwoners.

Voor meer informatie kijk op de site: www.knuffelbijen.nl

Ook in de tuinen van onze inwoners in de dorpen en wijken een aandeel geleverd kan worden in het op pijl houden van de bijenpopulatie.

Hiervoor een handige oplossing is: een kant-en-klaar bijenhotel (incl. cocon)

Wij er vanuit gaan dat er een flink aantal tuineigenaren bereid zijn een dergelijk bijenhotel te plaatsen

Ondertekening en naam:

GBO, E. Patalias-Pieks

PvdA, Elbert Elbers

GL, Hanno Krijgsman

Bijlage 16:

A-8

Amendement

Registratienummer: CONCEPT

Agendapunt : 5 Kadernota 2020

Datum : 02-07-2019

De fractie van: CDA Overbetuwe

Ondergetekenden stellen voor om het eerste punt van het conceptbesluit als volgt te wijzigen:

- De kadernota gewijzigd vast te stellen met de volgende aanpassing:

- Bij punt 26 (Bibliotheek OBGZ) het bedrag van 86K EUR door te voeren, waarvan 17K voor het pand in Hart van Heteren, en 69K voor activiteiten ter versterking van sociale functies in de kernen, waarvoor door meerdere partijen een aanvraag ingediend kan worden;
- Dit jaar de bijdrage aan OBGZ niet te indexeren conform de CPI index

Toelichting:

Visie bibliotheek blijft onduidelijk, status prestatieafspraken eveneens.

Ondertekening en naam:

CDA Overbetuwe Luca Consoli

VVD Overbetuwe Karel Grimm

Bijlage 17:

M-1

Motie

Onderwerp: Budget Sociaal Domein”

Agendapunt: Kadernota 2020

De raad van de gemeente Overbetuwe in vergadering bijeen d.d. 2 juli 2019

Overwegende dat:

- De uitgaven op het gebied van de Participatiewet, de nieuwe WMO en met name de Jeugdwet de bijdrage die hiervoor vanuit het rijk worden ontvangen fors overschrijden.
- Enerzijds het belang van onze inwoners en de zorg voor diegene die dat het hardste nodig hebben voorop staat.
- Anderzijds de kostenoverschrijding op het sociaal domein ten koste gaat van de financiële positie van Overbetuwe en de mogelijkheid om te investeren in andere belangrijke domeinen die evenzeer belangrijk zijn voor de inwoners en ondernemers.
- Het nog onzeker is in hoeverre en hoe structureel de bijdrage vanuit het rijk wordt verhoogd.
- Het doel van het college is om de taken voor het sociaal domein uit te voeren binnen het door het rijk verstrekte budget.
- Het goed is dat daarop door het college wordt ingezet met structureel beleid.
- Het goed is dat het college voor de komende drie jaar een besparing van ieder jaar € 500.000 structureel begroot.
- Deze besparing niet voldoende is om te de uitgaven binnen budget te krijgen.
- Deze besparing een globale onderbouwing kent en de realisatie van de besparing daarmee minder zeker is.

Verzoekt het college om:

1. Zich in te spannen om het rijksbudget voor het sociaal domein structureel te verhogen.
2. De raad een overzicht van technisch en juridisch mogelijke maatregelen te verstrekken die tezamen tenminste waarborgen dat de taken op het sociaal domein voor het einde van deze raadsperiode uit kunnen worden gevoerd binnen de bijdrage daarvoor vanuit het rijk, **zodat we als raad een afweging kunnen maken.**
3. Per maatregel aan te geven wat de te verwachten besparing incidenteel en structureel naar verwachting is én per maatregel aan te geven wat de (maatschappelijke) effecten incidenteel en structureel naar verwachting zullen zijn.
4. Aan te geven welk pakket aan maatregelen de voorkeur geniet van het college en hoe die voorkeur zich verhoudt tot het rijksbudget en de gestelde doelen in de programmabegroting.
5. Deze informatie tijdig en in ieder geval voor de behandeling van de Kadernota 2021 naar de raad te zenden.

En gaat over tot de orde van de dag.

Ondertekening:
VVD Overbetuwe – Peter de Waard

CDA Overbetuwe– Dennis Janssen

GL Overbetuwe-Rik van den Dam

Bijlage 18:

M-2

Motie “Personeelsbudget” – v20190624 - CONCEPT

Agendapunt: Kadernota 2020

De raad van de gemeente Overbetuwe in vergadering bijeen d.d. 2 juli 2019
Overwegende dat:

1. De raad bij de behandeling van de kadernota 2019 in Motie M1 Personeelsplan unaniem haar zorg over, maar ook haar steun aan de ambtelijke organisatie heeft uitgesproken.
2. Het doel nog onverkort hetzelfde is, namelijk een organisatie die kwalitatief en kwantitatief goed is uitgerust om haar taak te vervullen.
3. Daarvoor blijft het van het grootste belang dat Overbetuwe als aantrekkelijke werkgever, met goede arbeidsvoorwaarden en aandacht voor opleidings- en ontwikkelingsmogelijkheden wordt ervaren.
4. Er mede onder het huidige management vorderingen lijken te worden gemaakt.
5. De raad kennis heeft genomen van de Informatiememo over organisatieontwikkelingen en voortgang speerpunt 43 Strategisch HR-beleid d.d. 27 maart 2019.
6. Hiermee deels invulling wordt gegeven aan de motie M1 Kadernota 2019.
7. In de tussenrapportage 2019 TR2 een incidenteel nadeel van € 525.000 op het personeelsbudget wordt gerapporteerd.
8. Het personeelsbudget afgelopen jaren is gestegen en voor 2020 een verhoging met € 777.000 is opgenomen in de Kadernota
9. Er buiten het personeelsbudget sprake is van veelvuldige en omvangrijke inhuur die op basis van de Kadernota in 2020 verder zal toenemen.
10. Hiermee niet tegemoet wordt gekomen aan het verzoek van de raad om die inhuur zoveel mogelijk te beperken.
11. De kosten voor externe inhuur niet goed inzichtelijk zijn voor de raad.
12. Op zijn minst de indruk ontstaat dat naast kwaliteit en medewerkerstevredenheid vooral wordt ingezet op groei van de kwantiteit en daarmee verhoging van het personeelsbudget en dus veel minder in het maken van keuzes en het stellen van prioriteiten.
13. Er in de informatiememo van 27 maart 2019 een planning is gegeven met betrekking tot wijziging in de koers en de organisatiestructuur.
14. Daarvoor de wijzigingen in het personeelsbudget mede bepalend zullen zijn.
15. De raad nu wordt gevraagd in te stemmen met de kaders voor het personeelsbudget 2020-2023, zonder de inhoudelijke afwegingen daarbij te kennen.

Verzoekt het college om:

6. De kosten voor externe inhuur over de afgelopen jaren inzichtelijk te maken, inclusief de prognose voor 2020-2023 en de mogelijkheden om die kosten te beperken.

7. De stukken zoals die in de informatiememo van 27 maart 2019 zijn aangekondigd t.a.v. herijken beleid en evaluatie p-budget met de raad te delen.
8. Aan te geven welke keuzes gemaakt kunnen c.q. moeten worden als de raad bij de behandeling van de begroting 2020 niet of slechts gedeeltelijk instemt met verhoging van het personeelsbudget (bij de keuzes dient kwaliteit voorrang te krijgen boven kwantiteit en dienen de keuzes dus inhoudelijke prioriteiten te bevatten).
9. Deze stukken en gegevens zodanig tijdig aan te leveren dat ze onderdeel kunnen uitmaken van de beraadslagingen over de begroting 2020.

En gaat over tot de orde van de dag.

Ondertekening:

VVD Overbetuwe, Peter de Waard

PvdA – Elbert Elbers

CDA – Dennis Janssen

GL – Hanno Krijgsman

GBO- Henk Vreman

D66- Roel Eefting

Bijlage 19:

M-3

Motie

Aanpak eenzaamheid Overbetuwe

Agendapunt: Kadernota 2020

Datum: 2 juli 2019

Registratienummer

Onderwerp: Aanpak eenzaamheid Overbetuwe

De raad van de gemeente Overbetuwe in vergadering d.d. 02 juli 2019

Overwegende dat:

- meer dan helft van de mensen ouder dan 75 jaar zegt zich eenzaam te voelen.
- het Rijk eenzaamheid eerder wil signaleren en de trend van eenzaamheid onder ouderen doorbreken;
- met het programma 'één tegen eenzaamheid' de overheid eenzaamheid onder ouderen eerder wil signaleren en doorbreken. Maatschappelijke organisaties, gemeenten, bedrijven en ondernemers en de Rijksoverheid hiervoor de handen ineen slaan door landelijke en lokale coalities (samenwerkingsverbanden) tegen

eenzaamheid. Zie <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/eenzaamheid/aanpak-eenzaamheid>

- het Ministerie van VWS de oprichting van lokale coalities tegen eenzaamheid ondersteunt en de aanpak binnen lokale coalities kan per gemeente verschillen.

Constaterende dat:

- er ook mogelijkheden liggen voor Overbetuwe om met dit programma aan de slag te gaan;
- daarbij een accent gelegd kan worden op signaleren en bespreekbaar maken
- het van belang is om het bewustzijn over eenzaamheid in de samenleving vergroten, ook in Overbetuwe.

Roept het College op om:

- voor de begrotings 2020 de raad actief te informeren over de lokale mogelijkheden om aan te sluiten bij de landelijke aanpak één tegen eenzaamheid;
- hierover in gesprek te gaan met maatschappelijke partners en een ronde-tafel gesprek met de raad te organiseren in het voorjaar 2020;
- te bezien of het ook zinvol is om zowel ouderen als jongeren hierbij te betrekken;
- zoveel mogelijk aan te sluiten bij al bestaande initiatieven en activiteiten in Overbetuwe zoals bijvoorbeeld in Zetten ('de Ontmoeting').

En gaat over tot de orde van de dag
CDA Overbetuwe Dennis Janssen.
D66 Overbetuwe Mariel de Vries
PvdA Overbetuwe Elbert Elbers
GL Overbetuwe; Hanno Krijgsman
GBO: Henk Vreman
CU: Hanny van Brakel-Huijgen

Bijlage 20:

M-4

Motie

Onderwerp: **Centrumplan Driel faseren en eerst onderzoeken**

De raad van de gemeente Overbetuwe in vergadering d.d.2 juli 2019

Overwegende dat:

- De raad van Overbetuwe er groot voorstander van is om dorpskernen op basis van maatwerk en met participatie van inwoners te revitaliseren;
- In de vorig jaar vastgestelde Begroting 2019 al middelen zijn opgenomen om de dorpskernen van Driel en van Oosterhout te revitaliseren, te weten tweemaal € 100.000 plankosten;
- Er nu tevens middelen in de Kadernota zijn opgenomen om de centrumplannen te realiseren, maar deze plannen er in ieder geval voor Driel op dit moment nog niet lijken te zijn;
- Er vanuit het dorp Driel voor zover ons bekend weinig concrete initiatieven, wensen of ideeën zijn die als een basis kunnen dienen om het centrumplan te ontwikkelen, terwijl burgerparticipatie daarvoor juist heel belangrijk is en wellicht zelfs een noodzakelijke voorwaarde voor succes;

- Wij het een gemiste kans zouden vinden als er “aan de voorkant” geen invulling kan worden gegeven aan participatie door inwoners en ons zelfs afvragen of er bij gebrek daar aan wel een centrumplan ontwikkeld moet worden;
- Inwoners ook in het vervolgproces nauw betrokken dienen te worden bij het vormgeven van dit centrumplan

Roept het college op om:

- Uit het budget “Plankosten” eerst een bedrag ad € 15.000 exclusief compensabele BTW vrij te maken voor een vooronderzoek;
- Dit vooronderzoek een antwoord te laten geven op de vraag wat de inwoners van het dorp Driel zelf willen en wie er namens het dorp Driel duurzaam betrokken kunnen en willen zijn bij het vormgeven van het centrumplan, waarbij in ieder geval (maar niet uitsluitend) de Dorpsraad zal worden geconsulteerd;
- Hierover rapport uit te brengen aan de raad en dit vergezeld te laten gaan van een conclusie of voor Driel een centrumplan kan worden ontwikkeld waarbij participatie door inwoners (duurzaam) is gegarandeerd;
- Voor vaststelling van de Begroting 2020 (December 2019) met deze rapportage naar de raad te komen;
- Vooralsnog geen andere plankosten te maken, noch uitgaven in verband met realisatie te doen, voordat de hierboven bedoelde rapportage met de raad is besproken en aldus op bovengenoemde punten helderheid bestaat bij college, raad en inwoners van Driel;

En gaat over tot de orde van de dag
CDA Overbetuwe Henk Mulder
VVD Peter de Waard

Bijlage 21:

M-5

Motie

Onderwerp: Samen en Integraal met de provincie: een nieuwe lente?

De raad van de gemeente Overbetuwe in vergadering d.d. 2 juli 2019

Overwegende dat:

- recent (6 juni 2019) een nieuw College van gedeputeerden voor de Provincie Gelderland is aangetreden,
- het coalitieakkoord is genaamd: Samen voor Gelderland,
- uit het akkoord blijkt dat de Provincie samen met haar partners, waaronder onze gemeente, wil optrekken naar een integraal beleid op het gebied van
 - o veiligheid
 - o duurzaamheid
 - o landbouw
 - o economie
 - o mobiliteit
- onder mobiliteit onder meer verkeersveiligheid valt,
- in de paragraaf over Mobiliteit onder meer het volgende te lezen is:
Het gebruik van de fiets neemt nog toe en dat is ook een gewenste ontwikkeling. We hanteren de Fietskoers die in de vorige periode is opgesteld als uitgangspunt. Voor de provincie zijn wij een rol weggelegd voor de regionale verbindingen en de snelfietspaden. We kijken hoe we op innovatieve wijze de verkeersveiligheid op de snelfietspaden, specifiek gevaarlijke kruisingen, kunnen verbeteren met als doel dat de fietser goede doorgang kan vinden. We verbeteren de kruisingen van

fietssnelwegen met autowegen. We investeren in de fietsinfra op basis van een provinciaal plan.

- voor Mobiliteit 160 miljoen euro wordt gereserveerd door de Provincie,
- onze gemeente zich voor een aantal opgaven gesteld ziet in het kader van Mobiliteit, in het bijzonder verkeersveiligheid, waarbij gedacht kan worden aan Afslag 38, toenemende drukte op de A15, op de A325, waardoor ongelijkwaardige verkeersdeelnemers elkaar, zonder aanpassingen, vaker zullen moeten kruizen,
- aanpassingen vanuit Mobiliteit de leefbaarheid in een gebied kan aantasten,
- de Provincie samen en integraal met haar partners wil beoordelen hoe Mobiliteit en leefbaarheid hand in hand gaan,

Roept het college op om:

- zo spoedig mogelijk, doch voor 1 oktober 2019, in gesprek te gaan met het College van Gedeputeerden om duidelijkheid te krijgen over de beleidsvoornemens van de Provincie aangaande Mobiliteit;
- de raad voor 1 januari 2020 te rapporteren welke mogelijkheden vanuit Provinciale gelden er zijn om opgaves van Overbetuwe qua verkeersveiligheid en/of leefbaarheid in gebieden waar (grote) infrastructurele projecten (gaan) spelen mede te bekostigen
- de raad te informeren of er samen met de Provincie een provinciaal plan kan worden opgesteld voor die gebieden

En gaat over tot de orde van de dag
CDA Overbetuwe Richard Beune

VVD- Peter de Waard
PvdA- Elbert Elbers
CU: Hanny van Brakel-Huijgen
D66: Roel Eefting

Bijlage 22:

M-6

Motie

Registratienummer:

Onderwerp: Motie Dorpshart Zetten

De raad van de gemeente Overbetuwe in vergadering d.d. 2 juli 2019.

overwegende /constaterende dat:

- In Zetten in 2013 vanuit de dorpsraad het burgerinitiatief ZOZ is ontstaan met als doel om een gezamenlijke toekomstvisie voor Zetten te ontwikkelen
- Dit heeft geleid tot de visie 'Zetten 2025; Levendig, Duurzaam en Verbonden' die op 19 november 2017 werd gepresenteerd en besproken met betrokken inwoners tijdens een drukbezochte bijeenkomst in het HPC

- Er sindsdien enkele werkgroepen bezig zijn met het uitwerken van ideeën en plannen, zoals de werkgroep Dorpshart Zetten
- Deze werkgroep een goed doordacht plan voor het centrum van Zetten, het Julianaplein en het Schweitzerpark, heeft uitgewerkt
- In dit plan ruim aandacht is besteed aan inrichting, ontmoeting, toegankelijkheid en verkeersveiligheid. Elementen die bijdrage aan de leefbaarheid van het dorp.
- Het plan breed wordt gedragen door inwoners en winkeliers
- De raad door de werkgroep is geïnformeerd over dit plan o.a. tijdens het Ronde Tafelgesprek op 7 mei jl
- De werkgroep nu vraagt naar steun en mogelijkheden om de plannen te kunnen realiseren
- Initiatieven van inwoners die bijdragen aan de leefbaarheid van onze kernen een goed vervolg binnen onze gemeente verdienen
- Inwoners ook in het vervolgproces nauw betrokken dienen te worden bij het vormgeven van dit soort plannen

verzoekt het college om :

- Samen met de Werkgroep Dorpshart Zetten de mogelijkheden te inventariseren om de door de werkgroep Dorpshart Zetten gepresenteerde plannen te kunnen realiseren
- Hiervoor de werkgroep Dorpshart Zetten op korte termijn uit te nodigen voor een gesprek en afspraken te maken over het vervolgproces, waarbij uitgegaan wordt van een initiërende rol van de werkgroep en een faciliterende rol van de gemeente.
- Bij uitwerking van de plannen ook faseringsmogelijkheden mee te nemen.
- De Raad voor einde dit jaar te informeren over de voortgang en het initiatief.
- Voor de kadernota 2021 (juli 2020) met een concreet voorstel naar de Raad te komen.

Ondertekening en naam:

CU	Hanny van Brakel
CDA	Mart van Baak
GroenLinks	Hanno Krijgsman
GBO	Rene Post
VVD	Karel Grimm
D66	Roel Eefting
PvdA	Elbert Elbers

Bijlage 23:

M-7

Motie

Registratienummer:

Onderwerp: Speeltuin wijk De Vierslag

De raad van de gemeente Overbetuwe in vergadering op 2 juli 2019

constaterende dat:

1. De nieuwbouw in de wijk De Vierslag te Elst nog in beheer is van de GEM.
2. Er in die nieuwbouwwijk voor kinderen geen speelplaats is ingericht
3. Er door bewoners, op de aangewezen plek voor die speelplaats, speelvoorzieningen zijn geplaatst die niet voorzien zijn van geldige certificaten. Dit kan leiden tot gevaarlijke situaties.

verzoekt het college om:

1. Dit jaar nog in gesprek te gaan met GEM zodat er in 2020 al gestart kan worden met de inrichting van de speeltuin.
2. Deze speeltuin mee te nemen in het speelbeleid 2020 waar meerdere speelplekken gerenoveerd gaan worden zodat er in Elst Oost een goed speelklimaat gecreëerd wordt

Ondertekening en naam:

René Post (GBO)
Roel Eefting (D66)
Elbert Elbers (PvdA)
Dennis Janssen (CDA)
Hanno Krijgsman (GL)

Bijlage 24:

M-8

Motie

Registratienummer:

Onderwerp: Knuffelbijen

De raad van de gemeente Overbetuwe in vergadering d.d. 2 juli 2019

overwegende:

Overbetuwe hecht aan het belang van de aanwezigheid van voldoende bijen voor landbouw en natuur.

Hiertoe is een hulpprogramma gestart voor het buitengebied en de gemeente stelt, i.s.m. de provincie, gratis bomen en struiken beschikbaar.

Ook Gemeentebelangen Overbetuwe, is blij met dit initiatief.

Voor de bijenhotels, houten bouwwerk met gaten waar bijen zich kunnen vestigen, is de keuze voor het buitengebied minder noodzakelijk. „In bijenhotels zitten vaak solitaire bijen, dus geen hele volken. Die kunnen steken, maar alleen als ze menen dat het volk in gevaar is. Solitaire bijen steken vrijwel nooit, ze gaan dan immers dood wat zou betekenen dat hun nageslacht ook verloren is. Een bijenhotel zou je om die reden ook in de dorpen een plekje kunnen geven.”

De “knuffelbij” is niet een bij die letterlijk geknuffeld kan worden, maar zijn bijen die makkelijk thuis te houden zijn. Er wordt een kastje geleverd met daarin cocons die in het voorjaar uitkomen en aldus een vaste woonplek vormen in de tuinen van onze inwoners.

Voor meer informatie kijk op de site: www.knuffelbijen.nl

constaterende dat:

1. Ook in de tuinen van onze inwoners in de dorpen en wijken een aandeel geleverd kan worden in het op pijn houden van de bijenpopulatie.
2. Hiervoor een handige oplossing is: een kant-en-klaar bijenhotel (incl cocon)
3. Wij er vanuit gaan dat er een flink aantal tuineigenaren bereid zijn een dergelijk bijenhotel te plaatsen

verzoekt het college om:

1. Te onderzoeken hoe het voor inwoners aantrekkelijk kan worden gemaakt om een zogenoemd "bijenhotel" aan te schaffen, door het gratis of voor een zeer bescheiden bedrag beschikbaar te stellen;
2. Budget vrij te maken voor een eerste (proef)jaar van maximaal € 10.000,00.

Ondertekening en naam:

Gemeentebelangen Overbetuwe, Mevr. E. Patalias-Pieks

PvdA, Elbert Elbers

GL, Hanno Krijgsman

Bijlage 25:

M-9

Motie

Registratienummer:

Onderwerp: inspraak / participatiebeleid

De raad van de gemeente Overbetuwe in vergadering d.d. 2 juli 2019

gelezen hebbende:

In het collegeplan "Overbetuwe in bloei" wordt onder meer geschreven:

"Wij hebben inwoners met wensen en ideeën, een raad die op basis daarvan beleidskaders stelt en een college wat uitvoering geeft aan het beleid (waarna de raad deze uitvoering controleert). Dit is een prima bestuurlijk systeem met de nodige "checks and balances". Een goede communicatie tussen alle betrokken gremia is de belangrijkste basis voor succes. Hierover is in de afgelopen periode het nodige gezegd. Het lijkt ons goed als wij op een tweetal terreinen een verdiepingsslag maken:

- Communicatie en samenwerking tussen raad en college; - Communicatie en samenwerking met onze inwoners (burgerparticipatie en inspraak). "

Constaterende:

- Regelmatig wordt de raad geconfronteerd met bewoners die aangeven onvoldoende en/of te laat geïnformeerd te zijn over plannen die hen direct of indirect aangaan.
- Zowel inwoners als gemeenteraad missen helderheid en informatie over het te volgen cq gevolgde proces.
- Hierdoor ontstaan misverstanden en frustratie bij betrokkenen, en onduidelijkheid bij de raad.

- Met name bij de op stapel staande omgevingswet wordt dit proces van eminent belang geacht.
- Inwoners die actief meedenken en willen participeren in plannen rond hun leefomgeving of met nieuwe ideeën of plannen komen hebben er recht op om vooraf te weten wat zij van het proces kunnen verwachten;
- De huidige participatieladder nog onvoldoende helder is en vaak niet tijdig wordt gecommuniceerd naar belanghebbenden.

Dringt er bij het college op aan:

- Haast te maken met de herijking en actualisatie van het participatiebeleid;
- Hierbij ook de eisen van de nieuwe omgevingswet te betrekken
- Met inwoners en de gemeenteraad op korte termijn in gesprek te gaan over:
 - de wijze waarop participatie van en voorlichting aan onze inwoners het beste vorm kan krijgen;
 - hoe de regels omtrent participatie in de toekomst actueel gehouden kunnen worden.

Gemeentebelangen Overbetuwe, H. Vreman

GroenLinks, H. Krijgsman

Bijlage 26:

M-10

Motie

Registratienummer:

Onderwerp: Evaluatie bomenbeleid

De raad van de gemeente Overbetuwe in vergadering d.d. 2 juli 2019

Constaterende dat:

- In het huidige bomenbeleid kap eenvoudig is toegestaan;
- Het opstellen van criteria voor bomenkap kan helpen om onze kostbare groene omgeving beter te beschermen.

Verzoekt het college:

- Het gevoerde bomenbeleid te evalueren en nieuwe criteria aan de raad voor te leggen om de bomen in Overbetuwe zo optimaal mogelijk te beschermen;
- De evaluatie en het nieuwe beleid voor 1 juni 2020 aan de raad voor te leggen;
- Indien nodig ambtelijke capaciteit vrij te maken dan wel in de begroting 2020 middelen op te nemen om de evaluatie, het opstellen van nieuw beleid en het aangepaste bomenbeleid uit te voeren.

Ondertekening en naam:

GroenLinks Overbetuwe
PvdA
ChristenUnie
D66
VVD:

Hanneke Bruinsma
Elbert Elbers
Hanny van Brakel
Roel Eefting
José Rouwenhorst

Bijlage 27:

M-11

Motie

Zwemmen in Overbetuwe

Agendapunt: Kadernota 2020
Datum: 2 juli 2019

De Gemeenteraad van Overbetuwe, in vergadering bijeen op 2 juli 2019,

Overwegende dat:

- In Elst zowel het zwembad de Helster als de sporthal aan vervanging of renovatie toe zijn;
- De gemeente zelf het sportcentrum in Elst exploiteert;
- Er onderzoek wordt gedaan naar een geschikte nieuwbouwlocatie in Elst;
- Een reservering van 22 miljoen EUR voor nieuwbouwplannen in de kadernota is opgenomen;
- Het zwembad in Zetten na 1 juli 2023 eigendom wordt van de huidige exploitant de 3Essen, die gebruik heeft gemaakt van de optie tot koop zoals deze in een raamovereenkomst met de voormalige gemeente Valburg was opgenomen;
- De gemeente tot deze datum jaarlijks 240.000 EUR bijdraagt aan de exploitatiekosten;
- De gemeente geen zeggenschap heeft over het zwembad in Zetten en dus ook niet over nieuwbouw of renovatie;
- De locatie van het zwembad in Zetten mogelijkheden biedt voor een Vitaal Sportpark;
- 40% van de gebruikers van het zwembad in Zetten uit de gemeente Nederbetuwe komt;
- Ten aanzien van de toekomst van het zwembad in Zetten de wethouder in gesprek is met zowel de huidige exploitant als met gemeente Nederbetuwe;
- De raad in afwachting is van 'Zwembadvisie Overbetuwe' waarin de uitkomsten van het behoefteonderzoek zullen worden meegenomen;
- Een laagdrempelig zwembad in de buurt van levensbelang is om zoveel mogelijk kinderen te leren zwemmen.

Verzoekt het college:

- De resultaten van het behoefteonderzoek en het locatieonderzoek op korte termijn te delen met de Raad;
- In de 'Zwembadvisie Overbetuwe' aan te geven welke opties er in Zetten zijn om de zwemfaciliteiten daar te kunnen behouden, dit in samenspraak met de toekomstige eigenaar en de gemeente Nederbetuwe;

- In deze visie ook de kosten van behoud van zwembadfaciliteiten in Zetten uit te werken en daarbij met de gemeente Nederbetuwe de bereidheid te bespreken om een financiële bijdrage te leveren aan behoud van de zwembadfaciliteiten in Zetten;
- Het zwembad in Zetten te betrekken bij het onderzoek naar de mogelijkheid voor een Vitaal Sportpark op deze locatie;
- De raad op korte termijn te informeren over het verdere proces door middel van een nieuwe planning en bijvoorbeeld een stappenplan.

Naam en ondertekening

GroenLinks: Hanno Krijgsman

CDA Overbetuwe: Mart van Baak

GBO: Henk Vreman

PvdA: Elbert Elbers

VVD: Peter de Waard

D66: Mariel de Vries

.....

Bijlage 28: M-12

Motie

Titel: Overbetuwe duurzaam mobiel

Agendapunt: Kadernota 2020

Datum: 2 juli 2019

De Gemeenteraad van Overbetuwe, in vergadering bijeen op 2 juli 2019,

Overwegende / constaterende dat:

- Het laatste mobiliteitsbeleid stamt van begin deze eeuw;
- Het de bedoeling was dat dit mobiliteitsbeleid geïntegreerd zou worden in de omgevingswet, maar deze wet is uitgesteld;
- In de routekaart duurzaam Overbetuwe mobiliteit buiten beschouwing is gelaten;
- Gezien de urgentie van het klimaatprobleem we niet langer kunnen wachten om beleid uit te zetten om de mobiliteit in de gemeente snel en substantieel te verduurzamen;
- Het doel van 49% CO₂-vermindering in 2030 ten opzichte van 1990 een absoluut minimum is;
- We bij dit doel ook afhankelijk zijn van de landelijke overheid en de provincie;
- Op de raadsconferentie duurzaamheid het belang van verduurzaming van de mobiliteit nog eens is bevestigd.
- Het college bezig is met een mobiliteitsvisie in navolging van het klimaatakkoord en Gelders Energieakkoord.

Verzoekt het college:

- Voor het einde van het jaar de visie op duurzame mobiliteit aan de raad voor te leggen;
- Hierbij met de landelijke overheid en de provincie af te stemmen welk aandeel van de 49% CO2-vermindering op het gebied van mobiliteit voor rekening komt van de gemeente, dit aandeel als minimumdoel in deze visie op te nemen en liefst nog ambitieuzer te formuleren;
- Tegelijk met de visie een uitvoeringsprogramma op te stellen en aan de raad voor te leggen met concrete, substantiële en wellicht gedurfde maatregelen om de CO2-uitstoot van de mobiliteit van de inwoners in 2030 zodanig te verminderen dat het minimumdoel van 49% ruimschoots gehaald wordt;
- Op weg hiernaartoe een tussentijdsdoel te formuleren voor 2023 met bijbehorende maatregelen;
- Bij het opstellen van de maatregelen de fiets een belangrijke rol te geven en klimaatrechtvaardigheid in het oog te houden;
- Indien nodig ambtelijke capaciteit vrij te maken dan wel in de begroting 2020 middelen op te nemen om dit uitvoeringsprogramma te verwezenlijken.

Naam en ondertekening

-GroenLinks: Hanno Krijgsman

.....

-PvdA: Cécile de Boer

.....

Toelichting:

Qua maatregelen kunnen gemeentes putten uit de CROW-brochure 'klimaatgericht mobiliteitsbeleid'. Daarnaast heeft ook het Gelders Energieakkoord verschillende suggesties gedaan, zoals het hanteren van de 'wortel en stok'-methode (ook wel 'push en pull') om maatregelen effectief te maken.

Bijlage 29:**M-13****Motie****Raadsleden de scholen in**

Agendapunt: Kadernota 2020

Datum: 2 juli 2019

De Gemeenteraad van Overbetuwe, in vergadering bijeen op 2 juli 2019,

Overwegende / gelezen hebbende / constaterende dat:

- Voorafgaande aan de gemeenteraadsverkiezingen de griffie samen met de scholen voor middelbaar onderwijs een programma hadden opgezet waarbij raads- en burgerleden aan de scholieren vertelden waar zij voor stonden;
- Door hier structureel vervolg aan te geven jongeren bij de politieke besluitvorming worden betrokken en wellicht ook politiek actief worden.

Besluit:

- De griffie opdracht te geven om in overleg met het Westeraam, Lyceum Elst, het Overbetuwe College en het Hendrik Pierson College, **bij gebleken behoefte**, een programma op te zetten waarbij alle middelbare scholieren in hun schoolloopbaan minstens één keer in de klas bezoek krijgen van raads- en burgerleden (bijvoorbeeld tijdens de les maatschappijleer).
- Dit programma met ingang van het schooljaar 2019-2020 jaarlijks op de scholen te laten plaatsvinden.

Naam en ondertekening

GroenLinks: Hanno Krijgsman

PvdA: Cécile de Boer

D66: Janita Hanekamp-Janssen

CDA: Dennis Janssen

.....
.....
.....
.....

Bijlage 30: M-14

Motie

Registratienummer:

Onderwerp: Verkiezingsborden

De raad van de gemeente Overbetuwe in vergadering bijeen op 2 juli 2019

constaterende dat:

1. De verkiezingsborden bij de entree van de diverse kernen in de gemeente Overbetuwe geen visitekaartje zijn onder meer door de slordige beplakking, de diverse formaten van posters;
2. Weersinvloeden het toch al bedroefde aanzicht vaak negatief beïnvloeden;
3. Overplakken en bekladding van posters tot irritaties leiden;
4. Er alternatieven zijn die al in veel andere gemeenten worden toegepast, onder andere in de gemeente Lingewaard;
5. De kosten van deze alternatieve verkiezingsborden niet hoog lijken te zijn.

verzoekt het college om:

1. Te onderzoeken wat het kost om de oude verkiezingsborden te vervangen door digitale waarvoor partijen hun posters digitaal aanleveren;
2. Daarbij mee te nemen de besparingen op personeelskosten die zijn gemoeid met het oude systeem;
3. Het meerjaren kostenplaatje in beeld te brengen;
4. Vóór de begroting 2020 met een inhoudelijk en financieel voorstel te komen.

Ondertekening en naam:
D66 Overbetuwe, Hans van den Moosdijk
Groen Links, Hanneke Bruinsma

Bijlage 31:

M-15

Motie

Registratienummer:

Onderwerp: Tergouw

De raad van de gemeente Overbetuwe in vergadering d.d. 2 juli 2019

Constaterende dat:

1. Het woongenot van de bewoners van woningen op Park Tergouw al een aantal jaren onder druk staat doordat: er meerdere rechtszaken lopen tussen bewoners en beheerder van het park over het beheer en onderhoud;
2. De uitslag van deze rechtszaken merendeel in het voordeel van de bewoners uitpakt en er daardoor meerdere claims en rechtszaken van ook andere bewoners zullen volgen;
3. Het vertrouwen over en weer al een aantal jaren zeer onder druk staat en zo zal blijven door deze situatie;
4. Deze situatie zal naar verwachting alleen nog maar verslechteren omdat er naast problemen met de toerekening van kosten van energie ook grote investeringen gedaan moeten worden voor de riolering en daar nu een patstelling dreigt te ontstaan;
5. Voor bewoners het moeilijk te begrijpen is waarom de gemeente Overbetuwe op Tergouw geen rol speelt in zaken als afvalverwerking, riolering etc. en zij zich daardoor volledig niet gesteund voelen.

Geeft in overweging mee dat:

1. Het als goed bestuurder van deze gemeente nu echt tijd wordt dat de gemeente de woonsituaties van de inwoners gaat beschermen;
2. Ook die inwoners op steun, of in elk geval actieve bemiddeling, mogen rekenen van de gemeente

Verzoek het college om:

een onafhankelijke mediator aan te stellen om de impasse en de situatie op het terrein Tergouw in een positieve richting mede te sturen en met een of meerdere adviezen te komen om tot een structurele oplossing te komen.

En gaat over tot de orde van de dag.

D66 Overbetuwe, Roel Eefting

Bijlage 32: **M-16**

Motie

Registratienummer:

Onderwerp: Afvalscheiding op scholen en andere maatschappelijke organisaties

De raad van de gemeente Overbetuwe in vergadering d.d. 2 juli 2019

overwegende / gelezen hebbende / constaterende dat:

1. Overbetuwe de duurzaamheid en circulaire economie hoog op de agenda heeft staan, waarbij scheiding en hergebruik van afval en grondstoffen van groot belang zijn;
2. De Overbetuwse kinderen thuis (hopelijk) aangeleerd krijgen om afval te scheiden, maar het vaak op school¹ of op hun sportclub nog in één dezelfde afvalbak verdwijnt;
3. Basisscholen en verenigingen in Overbetuwe nog worden gezien als bedrijven voor de afvalinzameling en dus zelf de afvalinzameling moeten regelen en betalen;
4. Basisscholen en sportclubs in een algemeen belang voorzien en dat afvalscheiding hier in orde zou moeten zijn, maar nog veel belangrijker dat dit DE plekken zijn om onze jonge inwoners aan te leren dat afval scheiden normaal en nodig is;
5. De kosten voor de basisscholen en verenigingen nu wellicht hoger zijn als zij afval gaan scheiden;
6. Er een pilot is gestart op twee scholen in Elst met het scheiden van afval waarbij zij bij wijze van uitzondering onder de afvalstoffenheffing vallen, alsof het particulieren betreft.

Verzoekt het college om:

1. De uitkomst van deze pilot te delen met de raad;
2. Bij een positieve uitkomst uiterlijk 1 januari 2021 deze pilot uit te rollen over alle scholen en sportclubs met een eigen accommodatie ofwel alle maatschappelijke organisaties;
3. Een voorstel voor de extra eventuele kosten op te nemen voor zover dit niet binnen de bestaande budgetten gedekt kan worden.

Ondertekening en naam:

D66 Overbetuwe, Mariël de Vries
ChristenUnie, Hanny van Brakel-Huijgen
GroenLinks Overbetuwe, Hanneke Bruinsma
PvdA, Elbert Elbers

Bijlage 33: **M-17**

Motie

¹ Onlangs is op initiatief van een inwoner van Overbetuwe naar gescheiden afval overgestapt op twee scholen in Overbetuwe. Dit heeft deze inwoner de duurzaamheidsprijs opgeleverd.

Registratienummer:

Onderwerp: **Stolpersteine**

De gemeenteraad van Overbetuwe, in vergadering bijeen op dinsdag 2 juli 2019

Constaterende dat:

1. Tijdens de Tweede Wereldoorlog ook Overbetuwe en haar inwoners zwaar zijn getroffen;
2. Joodse burgers door de Duitse bezetter zijn gedeporteerd naar vernietigingskampen en daar zijn vermoord;
3. Het merendeel van de Joodse inwoners van Overbetuwe zijn omgebracht en niet meer zijn teruggekeerd naar huis;
4. De omgekomen Joodse burgers uit Overbetuwe herinnerd moeten worden, en dit mogelijk is door het plaatsen van zogenaamde "Stolpersteine" (stolpern betekent struikelen), een initiatief van de Duitse kunstenaar Gunter Demnig;
5. De meesten van hen geen graf hebben gekregen, maar op deze manier een naam krijgen; door deze "struikelstenen" vragen van kinderen en volgende generaties kunnen worden beantwoord en de geschiedenis kan worden uitgelegd
6. Een wandeling door een doodgewone Overbetuwse straat opeens verandert in een reis door de geschiedenis. In Nederland zijn er inmiddels duizenden geplaatst. In onder anderen Schagen, Amsterdam, Hilversum, Leiden, Borne en Groenlo zijn de Struikelstenen geplaatst.

Geeft in overweging mee dat:

1. Om te voorkomen dat de Struikelstenen op de verkeerde plaats of met de verkeerde naamsvermelding gelegd worden, intensief archiefonderzoek onontbeerlijk is. Het tevens van groot belang is dat de verhalen en herinneringen uit vervlogen tijden verteld en gehoord blijven.
2. De inwoners van Overbetuwe en nabestaanden van slachtoffers een belangrijke spil hierin zijn. In het spoor van de Struikelstenen er nog steeds veel verhalen, foto's en herinneringen naar boven komen.

Draagt het college van burgemeester en wethouders op:

1. Mee te werken aan een verzoek tot het plaatsen van Stolpersteine/Struikelstenen in de gemeente Overbetuwe.
2. Desgevraagd advies te geven aan een te vormen comité, welke de voorbereidingen en organisatie op zich zal nemen om te komen tot het plaatsen van Stolpersteine/Struikelstenen. Denk hierbij aan een comité gevormd door de historische verenigingen in onze gemeente zoals Marithaime en mogelijk het Nederlands Israëlitisch Kerkgenootschap, de nazaten van de slachtoffers en de huidige bewoners van deze panden.
3. Mee te werken aan het plaatsen van Stolpersteine/Struikelstenen.

En gaat over tot de orde van de dag.

D66 Overbetuwe
BOB
PvdA

Janita Hanekamp-Janssen
Ard op de Weegh
Elbert Elbers

Bijlage 34:

M-18

Motie

Registratienummer:

Onderwerp: Meer muziek in de klas betaalbaar

De raad van de gemeente Overbetuwe in vergadering d.d. 2 juli 2019

overwegende dat:

1. Muziek op een unieke manier bijdraagt aan de ontwikkeling van kinderen. Het bevordert bijvoorbeeld de sociaal- emotionele ontwikkeling en de ontwikkeling van het brein. Muziek legt een structurele basis voor empathie, sociale binding, kwaliteit van leven, creativiteit, luisteren naar elkaar en openstaan voor verschillen: onmisbare menselijke waarden in onze maatschappij.
2. Er nu op basisscholen 2 uur per jaar muziekonderwijs gegeven kan worden en er nog onduidelijk is hoeveel muziekonderwijs gegeven kan worden met het budget dat is uitgetrokken voor zowel Muziek in de Klas als Cultuur met Kwaliteit.

verzoekt het college om / nodigt het college uit om:

1. Een inventarisatie te maken van de bijdrage die Overbetuwse basisscholen nodig hebben om hun leerlingen muziekonderwijs te kunnen bieden.
2. Vast te stellen wat deze basisscholen kunnen realiseren met de 2000 euro per school die nu in de kadernota is uitgetrokken voor zowel Cultuur met Kwaliteit als Muziek in de Klas.
3. Vóór de behandeling van de begroting 2020 terug te komen bij de raad met deze inventarisatie en zo nodig te komen met een aangepaste begroting waaruit de beide programma's kunnen worden uitgevoerd.

Ondertekening en naam:

Janita Hanekamp-Janssen D66 Overbetuwe

Dia Vennis BOB

Cecile de Boer PvdA Overbetuwe

Hanno Krijgsman, GL Overbetuwe

Bijlage 35:

M-19

Motie

Onderwerp: Ondersteuningstraject agrarische sector

De raad van de gemeente Overbetuwe in vergadering d.d. 2 juli 2019

Overwegende dat:

- In het coalitieprogramma de ambitie uitgesproken wordt om in 2018-2022 de leefbaarheid in het buitengebied te willen behouden .
- In het Economisch Uitvoeringsprogramma 2019-2022 uitgesproken wordt dat de gemeente Overbetuwe zich in zet om het vestigingsgebied voor de agrarische sector in het buitengebied te versterken via ondersteuning in bedrijfsvoering (hoofdpijnen ophalen vertalen in beleid) en alternatieve mogelijkheden bij beëindiging agrarisch bedrijf.
- In de Routekaart Duurzaamheid 2017-2020 uitgesproken wordt om samen met LTO te zoeken naar wegen hoe de energiehuishouding bij agrarische bedrijven verbeterd kan worden.
- Voor het Economisch Uitvoeringsprogramma er al jaarlijks een structureel bedrag van € 100.000,- beschikbaar is
- Het huidige verbod op asbestdaken 2024 gewijzigd wordt.
- De kwaliteit van de ondersteuning en het effect van het ondersteuningstraject een open einde biedt
- Wij hier een duidelijke taak mede zien weggelegd voor belangenbehartigers zoals LTO
- De agrarische sector ondernemers zijn
- De gemeente Overbetuwe meer kwetsbare economische groepen kent zoals ZZP'ers en middenstanders.
- In de beantwoording van de technische vragen aangegeven wordt dat de belangrijkste doelen zijn:
 - - Agrarische ondernemers te helpen gemotiveerde keuzes voor de toekomst van hun bedrijf te maken door hen een gesprek met een onafhankelijke coach aan te bieden.
 - - Informatie verzamelen over de ontwikkelingen in de agrarische sector zodat de dienstverlening vanuit de gemeente (en andere organisaties) kan worden verbeterd.

Dit duidelijke ondernemersvraagstukken zijn en minder een maatschappelijk karakter hebben en daarmee niet geheel overeenkomen met de genoemde programma's.

Roept het college op om:

- Onderzoek te verbreden naar alle sectoren van het bedrijfsleven en te richten op het wegnemen van eventuele hindernissen die er in de gemeentelijke regelgeving zijn
- En mocht dit niet mogelijk zijn binnen de gestelde budgetten (structureel en dit incidentele budget) het onderzoek te schrappen.

En gaat over tot de orde van de dag

VVD Peter de Waard

GL – Hanno Krijgsman

D66-Roel Eefting